

уд

УУС ОРОВУУДАЙ ПРОЛЕТАРИАТ, ВЭГЭДЭГТНИ

Бурят-Монголо УНЭН

№ 50 (6079)
ИЮЛИН
26
СРЕДА
1950 он

ОБЛАСТНОЙ БА ГОРОДСКОЙ КОМИТЕДУУДЭЙ,
БҮРЯТ-МОНГОЛ АССР-ЭЙ ВЕРХОВНО СОВЕДЭЙ ОРГАН.

Сян 20 мунгя.

Малажалай продуктнууды бэлэдхэлгэ түргэдхэхэ

Манай республика болбол мал-малай гол халбартай республика мун. Республикын колхозууд ба совхозууд нилээд ехэ хэмжээнэй аймагт, мяха, нооно, брынзэ болон бусад продуктнуудыг түргэдхэ тушааха уялгатай байна. «1950 ондоо урса хурялгы ба хүдөө ажыхын продуктнуудыг бэлэдхэлгэ түргэдхэ тухай» СССР-эй Министрүүдэй Советэй ба ВКП(б)-гэй ЦК-гэй түүхэтэ тогтоол соо мал-малай продуктнуудыг хаа бол-болон түргэдхэ тушааха, эдээ хоолой зүйлүүдээр Эхэ оронойн эрхлэе улам найнаар хан-гашаа шулаа байн тухай заагда-аа байха юм.

СССР-эй правительствын ба ВКП(б)-гэй ЦК-гэй энэ тогтоолыг болто дээрээ бэлэдхэлгэ, республикын түрүү аймагууд ба колхозууд малажалай продуктнуудыг түргэдхэ тушаалга амжалтатай-гаар ябуулжа байна. Жэшээнь, Кабанский, Прибайкальск аймагууд тушааха, Иволгин, Кабанский аймагууд мяха бэлэдхэхэ уялгануу-аа муу бэшээр дүүргэнэ. Тийхэ-дэ, Курумканай, Баргажанай ай-магууд үндэгэ тушааха түсбөө, Кабанский, Кударын, Байкало-Кударын аймагууд брынзэ бэлэ-дхэхэ, Хоринг аймаг нооно ту-шааха амжалтатайгаар дүүр-гэдхэ, мүнөө түсбөө гадуур туша-аха байна.

Хорин аймаг Сталиной нэ-рэмжэтэ колхозы абаад үзбэл, түрндөө 1 тоно 522 кило-грамм нооно түсбөө гадуур тушааха, колхоздоо 70 мянган тү-рэнэй олзо доход оруулаа. Ти-хэдэ, энэхэ Удын сомоной кол-хозууд ба ажалшад нооно тушаа-ха 140 процент, үндэгэ 148, брынзэ 162, брынзэ—92 процент түрэн ба тушаалгааа кален-дарийн түсбэй ёшоор ябуулна. Тэ-рүүлэн Закаменай аймаг Мы-ло-Бортоин сомоной «Улаан-Одон» колхоз үндэгэ, брынзэ бэлэ-дхэхэ жэлэйнгэ түсбөө июлин 15-да, тушааха түсбөө түрүүн дүүргэд байха юм. Энэ байна колхозой ахалагша наалишад Р. Сиктоева, Д. Нимаева гэшэд түрэнгөө даан үнээдье жэ-тээр харууланхай, адуулга ба уналгынь зоотехническэ заа-барин ёшоор эмхидхэнэй ашаар тушааха жэлэйнгэ түсбүүдье түрүүн 87—88 процент дүүргэ-дхэ. Түрэн мүн үнээдэйнгэ хүнэй то-ноойн процентны нилээд дээш-лүүлжэ шадаа. Бичурын ай-маг «Безбожник» колхозой ОТФ (аагшань хүрэх Киселев) нооно, брынзэ бэлэдхэлгээ ходоодо бол-болон урид дүүргэдэг, түрэндөө архим шанартай мяха тушаахын зорилгоор бэлшээн таргалуулахаа хондой гүүртэ эмхидхэгэ байна. Түрүүлэн Сэлэнгын аймаг Карл Марксын нэрэмжэтэ колхоз түрэндөө, дунда жэлээгээр 300 килограмм амидын шэгнүүр-гэй, тарган ба дундаа дээш-шадатал мал тушаана. Курумка-най аймаг Калининэй нэрэмжэтэ колхозой 317 айлууд ту, мяха, үн-дэгэ тушаалгаар түрэнгээ болзор-лоо урид тоосоо. Энэ колхозой тү-рүүн өөһдөнгөө патриотическэ мэдэрлэе харуулаа:

—Түрэнэй интересүүд юунээшье үндэгэ. Колхозно тарашад-га үзүүлжэ байгаа советскэ пра-вительствын халуун анхарал орол-дольгын биднэр үдэр бүхэндэ ха-ранабди. Эгэл тиймнээшэ түрэл тү-рүдөө үгэхэ ёһотой продуктнууд-аа түргэн тушаахы оролдоноб-ди, — гэж мэдүүлнэ. Иигэжэ, Эхэ ороной патриодууд түрэнэй-н

гөө урдахы уялгы үнэн сэхээр, нэрэтэй түрэтэйгөөр, хаа саг соонь ба болзорхоон урид дүүр-гэхы оролдодог байна.

Гэхэтэй хамта, түрэнэйгөө ур-дахы уялгануудыг дүүргэлгэдэ хаа хаанагүй нимэ найнаар хандааг бэшэ байна. Зарим аймагууд ба колхозууд уялгануудаа хангалта-гүйгөөр дүүргэн хэбээрэ. Жэ-шээлхэдэ, Тарбагатайн, Мухаршэ-бэрэй аймагууд түрэндэ мяха бэлэдхэхэ түсбөө июлин 20 болотор минл 15—18 про-цент, Курумканай ба Сэлэн-гын аймагууд тушааха түсбэ-бөө 29—31 процент дүүргэе. За-нграйн, Яруунын, Түхэнэй ай-магууд үндэгэ, нооно тушааха түс-бөө хангалтагүйгөөр дүүргэнэ. Тийхэдэ Курумканай, Занграйн, Түхэнэй, Сэлэнгын, аймагууд брынзэ тушааха түсбөө таһал-дуулаа гэхэд болохо. Гадна, малай арна тушаалга республика дотор хүсэд найнаар ябуулагда-нагуй.

Имэ ябадал иматал малажа-лай продуктнуудыг түрэндэ тушаа-ха хүдэлмэрин дурсагдаша айма-гуудай хүтэлбэрлэлгэдэ ба бэ-лэдхэлгэ органуудай хүдэлмэри-дэгшэдэй ёһотой эмхидхэгүй, тү-рэн түрэн удхашанартай энэ шу-хала хэмжээ-ябуулгы өөрөө бүтэхэдэ найдажархихан дээрэ-нээ тохёолдоо. Жэшээ болгон, Сэлэнгын аймаг Карл Марксын нэрэмжэтэ колхозой хүршэ Кали-ниний нэрэмжэтэ колхозы абаад, үзэе. Малай адуулга, харууны шадбаригүйгөөр эмхидхэн дээр-нээ малай ашаг шэмые багаар абааг, малаа хорлодоо оруулдаг, түрэндөө дундааа доошо шадал-тай малнуудыг тушаадаг байна. Нёдондо энэ колхоз үнээн бүригөө минл 472 литр тушааха байха юм. Тийхэдэ Торин, Бичурын, Эдэйн, Иволгин, Занграйн ба бу-сад хэдэн аймагуудай олонхи кол-хозууд малы нундөө адуулга, үнээдье 3 удаа наалга мүнөө хү-рэтэр эмхидхэнгүйгөөр малай зу-най адуулгын сезониэ үнгэргэжэ байна.

Дээрэ дурсагдаша эдэ бүхы шалтагаанаа малажалай продукт-нуудыг түрэндэ бэлэдхэлгэ рес-публика дотор үшөөл хангалтагуй-гөөр ябуулагдаа. Республикын колхозууд ба ажалшад малажалай продуктнуудыг тушаалгаар түрэн-тэйгөө болзорхоон урид ба хаа саг соогоо тоосоо дүүрэн арга боломжотой.

Иматгэ түрэн түрэн удхаша-нартай энэ хэрэгтэ нотагуудтай партийна, советскэ, хүдөө ажа-хын ба бэлэдхэлгэ органуудай хүдэлмэрилгэдэ өөһдөнгөө хү-тэлбэрлэхы үүргы дээшлүүлхэ, продуктнуудай бэлэдхэлгы бол-зорхоон урид дүүргэхын тула колхозууд ба колхознигууд, сель-соведүүд ба ажалшад хуорон-хын социалистическэ мурсые үр-гэнөөр дэлгэрүүлхэ зорилготой. Хүдөө ажыхын продуктнуудыг бэлэдхэлгэ түрэнгээ хаа саг соонь тоосоо ябадал хадаа Эхэ оронойнгоо хүсэ шадалы, ара-дайнгаа ажана тэнгилэн байдалы улам саашадан бэхжүүлхэ хэ-рэгтэ арадай-ажыхын шушалын шушала зорилго мүн болоно.

Нүхэд колхознигууд ба ажал-шад Түрэл инэг Эхэ оронодо эр-хим шанартай ту, мяха ба мал-ажалай бусад продуктнуудыг эл-бэг эхээр тушааа!

В. И. Ленинэй зохёолнуудай арбан зургаадахы том латыш хэлэн дээрэ хэблэгдэбэ

РИГА, Латвийска түрэнэй хэб-лэгдэхэ В. И. Ленинэй зохёолнуудай арбан зургаадахы том латыш хэлэн дээрэ оршуулжа, хэблэн таргаа.

Латвийн КП(б)-гэй ЦК-гэй дэр-гэдэхэ, партинын түүхын институ-даар— ВКП(б)-гэй ЦК-гэй дэр-гэдэхэ Маркс—Энгельс—Ленинэй институтай филиалаар оршуул-гань хэгдэн байна.

МҮНӨӨДЭРЭЙ НОМЕРТО:

В. И. Ленинэй зохёолнуудай арбан зургаадахы том латыш хэлэн дээрэ хэблэгдэбэ (1-дэхэ нуюр).
Бурят-Монголой АССР-эй промышленностин 1950 оной хоёрдохы кварталай түсбэй дүүргэлтын дүнгүүд тухай Бурят-Монголой АССР-эй Статистическэ Управ-ленин мэдээсэл (1-дэхэ нуюр).
БМАСР-эй МИНИСТРҮҮДЭЙ СОВЕДТЭ (1-дэ-хи нуюр).
Партийна эдбхитэдтэ туһаламжа (2-дохи нуюр).
И. Тугутов. — Бурят хургуулида ород хэлэ заалга тухай (2-дохи нуюр).

Е. Моссорова. — Социалистическэ уялгануудай дүүргэлтын дүнгүүдхэ (2-дохи нуюр).
Самоходно комбайнаар 700 гектар хуряа! (3-дахы нуюр).
Сабшалга, тармалга ба сомолгы таһалдалгүйгөөр ябуулха (3-дахы нуюр).
Малажалай продуктнуудыг бэлэдхэлгэ түрэнгээ-гөө болзорхоо урид тоосоо! (3-дахы нуюр).
ЕСТЕСТВЕННО-НАУЧНА ТЕМЭЭР ХӨӨРЭЛДӨӨН (4-дэхэ нуюр).
Корейдэхэ событинууд (4-дэхэ нуюр).

Бурят-Монголой АССР-эй промышленностин 1950 оной хоёрдохы кварталай түсбэй дүүргэлтын дүнгүүд тухай Бурят-Монголой АССР-эй Статистическэ Управленин мэдээсэл

Республикын бүхы промышленностин валова продукция гаргаха 1950 оной хоёрдохы кварталай түсбэ 99 процент, түрүүшын хахад жэлэй түсбэ 100 процент ба июнин түсбэ — 97 процент дүүр-гэдхэ.

Республикын промышленностин 1950 оной хоёрдохы квартал соо гаргаһан валова продук-ции 1949 оной хоёрдохы кварталтай хэжэ-бэл 103 процент, тийхэдэ энэ оной түрүүшын ха-хад жэлэйхине 1949 оной түрүүшын хахад жэлэй-хитэй жэшэбэл 104 процент болоно.

Министерствонүүд, ведомствонүүд ба предприя-тинууд тус тустаа квартална түсбүүдээ нимэ хэмжээндэ дүүргэе гэбэл:

1950 оной II квар-талай түсбэ дүүргэлтын про-цент	1949 оной II квар-талай түсбэ дүүргэлтын про-цент	1950 оной II квар-талай түсбэ дүүргэлтын про-цент	1949 оной II квар-талай түсбэ дүүргэлтын про-цент
«Бурмонголестрест»	103	136	
Мяха-консервын комбинат	137	132	
Ленинэй орденот паровозо-вагонно завод	111	101	
«Ростлавхлеб» трест	89	102	
Байкалгосрыбтрест	68	99	
Галуута-Нуурай рудоуправлени	107	116	
Механизированн шэлэй завод	89	95	
Маслопром трест	78	125	
Сэмбын фабрика	100	132	
Ликёро-аршин завод	108	123	
Спиртын завод	108	66	
Мелькомбинат	101	149	
Судно заһабарилгын завод	99	112	
Механическа завод	59	62	
Заһаа болбосоруулагда завод	101	140	
Городской электростанци	130	92	
Улан-Удын МРЗ	105	97	
Селендумын МРЗ	94	69	
Байкало-Сэлэнгын леспромхоз	116	165	
Махоркын фабрика	101	144	
Нютагай промышленностин Ми-нистерство бүхыдөө:	104	112	
Тэрэ тоодо:			
Металлошнирпотреб завод	95	107	
Шэнүүр заһабарилдаг завод	114	105	
Мебельнэ фабрика	140	124	
Гэзы дарадаг фабрика	79	87	
Сухын арһанай завод	108	104	
Гуталай фабрика	103	140	
Райпромкомбинатууд	106	118	
Нютагай эдэе хоолой промышлен-ностин Министерство бүхыдөө:	107	127	
Тэрэ тоодо:			
Кондитерска фабрика	103	124	
Горинг пивын завод	122	146	
Унэгтэйн плодовоощно завод	174	141	
Жилтуринска тээрмэ	61	59	
Уланай тээрмэ	106	269	
Хорин тээрмэ	115	101	
Усть-Кяхтын тээрмэ	44	49	
Райпищескомбинатууд	99	133	

БҮРЯТ-МОНГОЛ АССР-ЭЙ СТАТИСТИЧЕСКЭ УПРАВЛЕНИ.

БМАСР-эй Министрүүдэй Советэ

Яруунын аймаг колхозуудта хүдөө ажыхын артелин Уставые эбдэжэ байһан тухай

Республикын хүдөө ажыхын Министерствын хэһэн шалгалта-нууд дээрэнэ харахада, Яруунын аймгүйсэдком болбол колхозууд-та хүдөө ажыхын артелин Устав эбдэлгыг усадхаха хэмжээнүүд тухай ВКП(б)-гэй ЦК-гэй ба СССР-эй Министрүүдэй Советэй тогтоолой дүүргэлтыг хангаа-гүй. Тэрэнэй эсэстэ аймаг колхозуудта Устав эбдэлгэ эсэс-лэн усадхагдахаа байтагуй, ха-рин артелин Уставай бүдүүл-гээр хазгайруулагдажа байһан олон шэнэ баримтануудай элирү-лэгдэн тушаа БМАСР-эй Ми-нистрүүдэй Совет зааба.

Аймгүйсэдком ба тэрэнэй хү-дөө ажыхын таһаг колхозуудта нитын зөөри хогшолыг үрхэ ябадалтай шанга тэмсэл ябуул-нагуй. Энэ оной үнгрэн 6 на-ра соо аймаг колхозууд малажа-лыг хүжөөхэ түрэнэй түсбэ дүүр-гэгүй аад лэ, доторой гаргашада 65 толгой адуу, 320 толгой эбэртэ мал, 1122 толгой хони ямаа гар-гашалһан байба.

Энэ аймаг зарим колхозууд-та ажалай жаг заршам тон була байха юм. Үнгрэн 1949 ондо ажал хэжэ шадаха аяар 150 кол-хознигууд ажалта үдэрэй мини-мумые олоогүй байгаа. Гэбшье, мүнөө 1950 ондо энэ алдуу да-тагдажа байна. Комсомольскэ сельсоведэй Ворошиловай нэрэм-жэтэ колхоздо энэ оной түрүү-шын хахад жэл соо ажал хэжэ шадаха бүхы колхознигуудай 38 процентнь ажалта үдэрэй то-гоолдоһон минимуме олоогүй байха юм.

Аймгүйсэдком ба тэрэнэй хү-дөө ажыхын таһаг колхозуудта нитын зөөри хогшолыг үрхэ ябадалтай шанга тэмсэл ябуул-нагуй. Энэ оной үнгрэн 6 на-ра соо аймаг колхозууд малажа-лыг хүжөөхэ түрэнэй түсбэ дүүр-гэгүй аад лэ, доторой гаргашада 65 толгой адуу, 320 толгой эбэртэ мал, 1122 толгой хони ямаа гар-гашалһан байба.

Аймаг колхозуудта финансын ажахы эхээр заагайранхай. Карл Марксын нэрэмжэтэ колхоз ка-питаловложонһээ 6500 түхэриг

мүнгэ абажа, тэрэгээрэ бензин худалдажа абаа. Колхозуудта үгэлэ абалин тоосоон тон муу-гаар табигданхай. Колхозуудай түрүүлгшээр колхознигуудай олоһон ажалта үдэрэе хараада абангүйгөөр продуктнууды ба мүнгэ хубаарилна.

Олоһон колхозуудта хүдөө ажыхын артелин демократичес-ка үндэгэ нууринууд эбдэгдэжэ, колхозуудай правлениүүд болбол колхознигуудай хамтын суглаанай урда тоосоот элидхэлнүүдэ хэ-нэгүй.

Дээрэ хэлэгдэн эхэнүүд ду-туу дунданууды тэмдэглэхэ зуу-раа, БМАСР-эй Министрүүдэй Совет болбол Яруунын аймгүи-сэдкомой хүтэлбэрлэхы хүдэлмэ-рине эрид хайжаруулха тухай тогтоол гаргаба. Хүдөө ажыхын артелин Уставые эбдэжэ байһан баримтанууды дары усадхаха, колхозуудай зөөри хогшол үрлэн нууринууды хуулин харуулалга-да хабадуулха ба колхозуудта ажалай жаг заршам бэхжүүлхэ шушала тухай тэндэн хэлэгдэнэ.

Ажалай агууехэ ХВСЭН

МИНСК. (ТАСС). Атомна ээбсэг хорихо тухай Сток-гольск Уриа доро гар та-билга Белоруссин столицаа угаа-хэ амжалтатайгаар үргэлжэлжэ байна. Эб найрамдалай документ-дэ гар табихадаа эрдэмтэд, хүдэлмэришэд, инженерүүд, гэр-эй эзэн эхэнэрүүд, пенсионер-нүүд хадаа эб найрамдалай хэрэг-гэй түлөө тэмсэхээр эрид шиндэн-хэй байһанаа мэдүүлнэ.

Минск автомобильна заводой коллектив Стокгольск Уриа до-ро гар табяда, эб найрамдалай ажалай вахтада жагсаба.

— Биднэр, советскэ хүнүүд хадаа Советскэ Союз хэды шэнэн хүсэ шадатал байһаб, тэрэнэй толгойлһон эб найрамдалай лагерь тэды шэнэн хүсэтэй байха гэжэ найм мэдэнэбди. Үйлдбэрлэн нэ-мэлтэ талмайе ашгалгалда оруулха, шэнэ техникэ нэбтэрүүл-хэ, шэнэ продукция бүтээдэг боло-хо гэжэ биднэр шинлэнхэйбди. Биднэр энэ жэлд 1 миллион тү-хэриг алмахабди.

Минскын түрэнэй эмхи зургаа-нуудта ба дээдэ хургуулинуудта Стокгольск Уриа доро гар та-билга амжалтатайгаар ябуулагда-жа байна.

Белорусска столицын хүн зо-ной олонхын эб найрамдалай до-кумент доро гараа табяа.

Түрүүшын тэмдэглэл

ДЗАУДЖИКАУ. Стокгольск Уриа доро гар табилада зориулһан митингын хүлээр «Малобек-нефть» трестын нефтин мастер Федор Колесниковэй хүтэлбэрлэгдэ залуушуулай бригада стахановска хүдэлмэрин суточна графиге ашгалжа, эб найрамдалай лицее-вой счег нээб.

Тэрэ бригада түсбөө гадуур 300 тоно нефть абаа, 45 мянган түхэриг мүнэ арбилаа гэнэн тү-рүүшын тэмдэглэе тэрэ счегдоо хэбэ.

Нефтянигуудай жэшээ олон предприятинуудай коллективүүд халан абаа.

Түсбөө гадуур ашаанууд

ВЛАДИВОСТОК. Стокгольск Уриа доро гар табижа зуураа. Приморскы магистрелин түмэрэ-майхид эб найрамдалай стаханов-ска вахтада жагсаба.

Ружинска паровозно депогой коллектив мурсысхэдэй түрүү зэргэнүүдтэ ябана. Эндэ суточна далабаринууд нилээд эхээр үлүү-лэн дүүргэдэнэ. Машиинистнууд—табанзуутан нүхэд Павленко, Морухин ба Еремеев гэшэд паровозойнгоо судка соохи ябасые 600 километр хүргэбэ. Депогой локомо-тив бүхэн 500 гаран километр яба-даг болоо.

Залуу хүдэлмэришэд мурсысэ

Баяхан № 12 ФЗО-гэй хургуу-лине дүүргэжэ гарһан бүлэг за-луу хүдэлмэришэдэ Ленинэй орденот паровозо-вагонно заводой коллектив утан абаа нэн. Тэдэнэр хургуулида хуража олоһон теоретическэ мэргэжлээ практи-ческа ажал дээрэ бүри бэхжүүл-жэ байна.

Заводой бүхы хүдэлмэришэдтэй хамта эдэнэр эб найрамдалай стахановска вахтада жагсанхай.

Гэр байрын-коммунальна та-нагай хүдэлмэришэдтэй дунда Во-лодя Колмаков ба Федя Боронин гэшэдэй хүтэлбэрлэгдэ залуу дархашуулай бригаданууд хуу-шанай хүдэлмэришэддөө дутуу-гүйгөөр хүдэлмэрилдэ. Декадна ба нарынгаа далабаринууды эдэнэр 144 процент хүрэтэр дүүр-гэнэ.

Мүнөө залуу дархашуул үйлд-бэрлэн шэнэ, улам дээшлүүлгэ-дэн уялганууды абаад, тэрэнэ дүүргэхын түлөө бүхы хүсэ шад-лаа гарган хүдэлмэрилнэ.

С. Черненко.

I. Партийн гэгшүүндэ абаха гурим

Энэ жэлдэ үнгэрхэн тоосоот-хунгуулин партийна суглаанууд дээрэ парторганизацинуудай хүтэлбэрлэгшэд боложо нилээд олон шэнэ хүнүүд хунгагдаһан байна. Партийн хэрэгтэ үнэн сэхэ, коммунистуудай этигэл найдабарине олоһон эдэ нүхэд хадаа ойрын сагта партийна хүдэлмэрийн дүй дүршэлые хүсэдөөр шудалха ёһотой. Партийна элэбхитэдтэ хүдэлмэридэнэ туһаламжа үзүүлхын тулада бидэнэр партийно-эмхидхэлэй асуудалнуудаар хэдэ хэдэн статья-консультацинуудые энэ үдэрһөө эхилэн толилкомнай.

1. ВКП(б)-гэй гэгшүүн хэн боложо шадаха?

Коммунистическэ партийн асар ехэ ариун зорилгонууд, эдэ уг зорилгонуудые бээлүүлхын түлээ тэмсэлэй бэрхшээлүүд бол бол коммунизмын хэрэгтэй түлөө үнэн сэхэ ба хэлбэрлэгшгүй тэмсэлдэ парти дотор байхынь эрхэ. Парти дотор байгшадһаа боложо партийн эб эмхитэй байдал, тэрэний политическэ хараа шугам, тинн эсэсэй эсэстэ, партийн өөрыншье хуби заяан дүлдыха байна. Тинмэһээ, нүхэр Сталиной хэлэнэй ёһоор, «Манай парти болбол иматгал шалгадала хүнүүдтэ үүдээ нээжэ үгэдэг бата хэрэм мүн» (Зохёол, том I, нюур 67).

«Партийн программы мэдэрдэг, тэрэний эмхитүүдэй нэгэндэнь хүдэлмэридэг, партийн тогтоолнуудай мэдэлдэ ородог ба гэгшүүнэй түлбэрлүүдтэ түлэдэг хүн бүхэн партийн гэгшүүн гэжэ тоолдоно» гэж ВКП(б)-гэй Устав дотор бэшээтэй, партийн гэгшүүн боложо байлгын энэ ленинскэ формулоор хүтэлбэри хэжэ, большевистскэ парти болбол хүдэлмэришэн ангийн, ажалшадай эрхим хүнүүдтэ өөртөө абадаг гэжэ тэрэний бүхэ түүхэнэ харуулан. Большевизмын анхан бин боложо байха үелэ энэ тодорхойлогч Ленин хэһэн байгаа. Тээд, үнгэрхэн үе соо партийн хүдэлмэрийн эрхэ байдалууд оло дахин хубилһан болобошье, партийн гэгшүүн байха тухай Лениной формул тон бата ёһи байһан туладан аяр мүнөөшье парти болбол тэрээгээр хүтэлбэри хэдэг.

Партийна программы мэдэрдэг — партида орохо ленинскэ эгээ түрүүшын услови мүн. Партийн программа хадаа — партийн дүтхы ба уг зорилгонуудые научнаар найруулжа, тошоор бэшэһэн ушар мүн. Ленин — Сталиной партийн эсэсэй уг зорилгоо коммунизм байгуулаха мүн. Тинмэ тула, программы мэдэрдэг гэжэ — партийн уг зорилгонуудые, тэрэний тактике гэжэ, гу, али коммунизмын илалта туйлаха тэрэний тэмсэлэй практическа аргануудые мэдэрхэ ябадал болоно. Советскэ ардай ажахые хүгжөөжэ түсбүүд партийн табича байгаа уг зорилгонуудые тодорхойгоор харуулдаг туладаа, партийн шухала программа документууд болоно. Партийн гэгшүүн байха гэжэ — коммунистическэ байгуулалтын түлөө, коммунизм байгуулаха түсбүүдтэ гүйсэдхкчн түлөө тэмсэхэ гэгшэн ушартай.

Коммунист болбол зүбхэн лэ партийн программы, тэрэний тактика ба тэрэний Уставые мэдэрдэг дүүрэхэ ёһотой бэшэ. Партийна программы ехэ дуртайгаар «найшаадаг» аад лэ, тээд хоолоор шашалдаханаа ондоо юушье хэжэ шадахагүй шашагууд нарата дэлхэй дээрэ үсөөн бэшэ бин юм гэжэ нүхэр Сталин заана. «Иймэ шашагые партийн гэгшүүн гэжэ нэрлээ һаа партийн эгээ мангын нэрэ түрхэ тулаһан ябадал болохо байнал»... (Зохёол, том I, нюур 65). Ёһотой коммунистын хэлэнэн үгэ хэлэн хэрэг хоёрын холлоготгүй. Программые мэдэрдэг байхадаа, тэрэ хадаа программые шэн зоритойгоор бодото дээрнэ бээлүүлэ ёһотой. Эгээл тинмэ тула партийн эмхитүүдэй нэгэндэнь хүдэлмэридэг ба партийн тогтоолнуудай мэдэлдэ ородог хүн лэ партийн гэгшүүн гэжэ тоологдожо шадаһа.

Партида материалнаа туһаламжа үзүүлэхэ гэжэ — тэрэний гэгшүүн боложо байха уялгата услови мүн. Большевистскэ парти болбол — тэрэний бүхэ хэрэгүүдтэ хамтаараа нэгэдэн хабадалаг хүнүүдэй һайн дуранай организаци байха юм. Партийн мүнхэн зөөрн, түбхын түрүүдээ, гэгшүүнэй түлбэрлүүдтэ бин болодог туладан коммунист бүхэн өөрыншье түлбэринэ түлэжэ, партида тэрээгээрэ туһалана. Гэгшүүнэй түлбэринэ түлэхэ ябадал хадаа коммунистын эгээл жинирэй уялган мүн. Тингээд, энэ юрын эрлэтые саг соош дүүрэгдэггүй һаанэ, бүрн ехэ хэрэгтэ һайнаар бүтээжэ гэжэ найдаһанай хэрэггүй. Тинмэ

һээ 3 һарын турша соо гэгшүүнэй түлбэринэ түлөөгүй коммунист партиһаа гараһан дээрэ тоологдодог гурим парти дотор байгуулагдаһанай.

2. ВКП(б)-гэй гэгшүүндэ орохо хүн ямар документнуудые асарха ёһотой?

ВКП(б)-гэй гэгшүүндэ анханаа орожо байгаа хүн бүхэн эхин партийна организацида доро дурсагдаша документнуудые асаржа бариха ёһотой: партида орохо хүсэлтэй байһан тухайгаа өөрыншье гараар бэшэһэн мэдүүлгэ, ВКП(б)-гэй ЦК-гэй тогтооһон формоор бэшэгдэһэн анкетэ, ВКП(б)-гэй Уставай ёһоор рекомендацинууд.

Рекомендаци үгэһэн хүнүүдэй байгаа эхин парторганизацинуудай секретарууд тэдэ рекомендацинуудые гэршэлхэ ёһотой.

Рекомендацинуудые үгэһэн ВКП(б)-гэй гэгшүүдэй фамилинуудынь, партбиледүүдэй номернуудые, партийна стажынь, хүдэлмэрилжэ байгаа газарынь, партида орохо гэгшэн хүний хэдынь хойшо тэдэний мэдэхынь партида абаха тухай мэдүүлгэ абаһан эхин парторганизацини секретарь анкетэ дотор бэшэхэ ёһотой.

Партида абаха тухай эхин парторганизацини шиндхэбэри анкетэ дотор бэшэгдээд, эхин парторганизацини секретарь гараа табиха. Тинхэдэ шиндхэбэри абаһан үдэр заабол бэшэгдэхэ ёһотой.

Хамтын суглаанай протокол дотор партида абаха тухай асуудалые зүбшэн хэлсэлгэ тодорхойгоор бэшэгдэһэн байха ёһотой: хүн бүхэнэй хэлэһэн үгэе, мүн ВКП(б)-дэ орожо байгаа хүндэ табигдаһан асуудалнуудта үгэһэн харуунуудые тошоор, бэшэхэ зэрэгтэй.

3. Партида абаха тухай мэдүүлгэе эхин парторганизацини хаража үзэхэ гурим ямар бэ?

Партийна бюротой эхин парторганизацинуудта партида абаха тухай мэдүүлгэ уридалан бюро дээрэ үзэгдэдэг. Эхин организацин хамтын суглаанда бюротой ханамжаа хэлэхэдэнь, суглаан болбол партида абаха гу, али үгы гу гэжэ шиндхэхэ байна. Бюро хадаа партида абаха тухай бүхэ мэдүүлгэнуудые, тэдэний тоодо ВКП(б)-гэй зэргэнүүдтэ абажа болохогүй хүн гэжэ бюротой тоолоһоншье хүнэй мэдүүлгэе суглаан дээрэ табиха ёһотой. Партийн гэгшүүндэ ба кандидатнуудта абаха тухай асуудал партида орожо байгаа хүнэй заабол өөрөө байхадан зүбшэн хэлсэгдэхэ ёһотой.

ВКП(б)-гэй зэргэдэ орохо мэдүүлгэнуудые барихан хүн бүхэнэй тухай парторганизацини секретарь суглаанда элдхэхэ ёһотой. Суглаан дээрэ анкетэ болон бүхэ рекомендацинуудые уншажа үгэхэ шухала.

4. Партида абаха тухай мэдүүлгэе нэмэл партийна суглаан дээрэ хэлсэжэ болохо гу?

Партида абаха тухай мэдүүлгэ нүд хаамалшые, нэмэлшье партийна суглаанууд дээрэ хэлсэгдэжэ болохо.

5. Таһаруудтаа, бригадануудтаа парторганизацинуудтай эхин организацинуудта партида абаха тухай асуудалые зүбшэн хэлсэхэ гурим ямар бэ?

Таһаруудтаа, бригадануудтаа партийна группануудтай эхин парторганизацинуудта партида абаха тухай асуудал партийна группын суглаан дээрэ уридалан хэлсэгдэхэ ёһотой. Партийна группа болбол партида абаха гу, али абаха хэрэггүй гэгшэн ханамжаа мэдүүлгэдэн болохо. Тингээд эзэнэй алишье ушартан өөрсөгүй, партида абаха тухай мэдүүлгэ болбол парторганизацини хэлсэгдэһэнэйгээ һүүлээр эхин парторганизацини бюротой дээрэ, һүүлээр хамтын суглаан дээрэ хэлсэгдэхэ ёһотой.

6. Партийна стаж хэзэһэнхэ тоологдожо эхилхэ?

Кандидатуудһаа партийн гэгшүүндэ ороһондой партийна стаж болбол партийн гэгшүүндэ абаһан тухай тогтоолы эхин парторганизацини гаргаһан үдэрһөө хойшо тоологдожо эхилхэ. Кандидатскэ стаж болбол кандидатта абаха тухай суглаанай тогтоол гаргаһанаа хойшо тоологдожо эхилхэ.

7. Коммунист хадаа партида хэни рекомендацитай шадаха?

Жэлһээ доошд бэшэ саг соо мэдэхэ хүндэ рекомендаци үгэхыне ВКП(б)-гэй Устав эринэ. Колхозуудтай, МТС-үүдтэй, сельсоветуудтэй саг үргэлжэ барисаатай байдаг районной хүтэлбэрлэхэ хүдэлмэрилэгшэд болбол ВКП(б)-гэй зэргэнүүдтэ абажа болохо гэжэ лаб найдаһан, сугтаа ажаллаха һайн мэдэхэ болоһон хүнүүдтэ — колхознигууд ба бэшыншье хүдөөгэй хүдэлмэрилэгшэдтэ рекомендаци үгэхэдэн болохо. Тээд, нэгэ газарта түрөөдн, баһаһа хойшо бэе бэе мэдэлсэхэдн гээд лэ, зүгөөр ажал дээрэ бэе бэе мэдэлсэхэгүй хүнүүд, рекомендаци үгэлсэхэ абалсаһадань буруу болохо байна.

Рекомендаци үгэһэн хүнөө сугтаа ажаллаһаараа мэдэхэ ёһотой гэгшэн уставной эрилт болбол түрэлхитөө рекомендаци үгэжэ болохо гу гэгшэн асуудалда харуу үгэһэ. Хэрбээ рекомендаци үгэһэ ба абаһа хүнүүд сугтаа хүдэлмэрилжэ байгаа һаа, тэдэний түрэлсэданай холбоо рекомендаци үгэхэдэ һаа болохо гэжэ Устав дотор хэлэгдэнгүй. Хэрбээ ажаллаһаа таһаар холбоогүй һаа, түрэлсэе үгэһэн рекомендаци Уставта таархагүй болоно. Юундэб гэхэдэ, өөрыншье түрэлхитынь гансал гэр бүлын талаар мэдэхэ, партийн гэгшүүн болбол тэрэ түрэлхитынь ажабайдалынь нэгэл талаһаан мэдэжэ байха. Гэхэтэй хамта, общественно-политическэ хүдэлмэри дээрэ, ажаллажа байһан коллективтээ өөрыншье шадабарине харуулаһан хүн лэ партида ородог юм. Тээд, ВКП(б)-дэ орохоор бэлэн болоһон нимэ нүхэдтэ түрэлхитөө рекомендаци абаха ямар хэрэг байха. Тэдэнэр сугтаа хүдэлмэрилжэ байдаг ондоо коммунистуудһаа рекомендаци хэзээдэһье абаха дүүрэн аргатай байхал.

8. Рекомендацинууд хэды соо хүсэндэ байха?

Партийна организаци болбол партида абахадаа рекомендацин шанартай байһандан этигэлтэй байха ёһотой. Тинмэһээ, рекомендаци үгэһэншье хойшо уни болоһон байгаа һаань, партийна организаци болбол танай рекомендацинууд хүсэндэ үлхэхэ байна гу гэжэ рекомендаци үгэһэн хүнүүдхэ асуун лаблаха уялгатай.

9. Уни хада сугтаа ажаллаһаараа мэдэхэ туладаа үгэһэн коммунистын рекомендаци үнэнтэ гэжэ тоологдохо гу?

Хэрбээ коммунист рекомендаци үгэһэн хүнөө урлада сугтаа хүдэлжэ байхадаа һайн мэдэлгэ байгаад, һүүлэй үелэ сугтаа хүдэлдэг шьегүй һаа, зүгөөр тэрэнтэй нигта барисаатай, һайнаар мэдэлгэ байгаа һаань, тинмэ рекомендаци зүбтэ, тоологдожо болоно.

10. Бэшэ райпарторганизацинуудай бүридхэлдэ байгаа ВКП(б)-гэй гэгшүүдэй рекомендацинууд үнэнтэ дээрэ тоологдохо гу?

Бэшэ районно, городской парторганизацинуудта байгаа ВКП(б)-гэй гэгшүүдэй рекомендацинууд үнэнтэ дээрэ тоологдодог.

11. Партийн гэгшүүн гу, али кандидатта орохо комсомол ВЛКСМ-эй райкомой (горкомой) рекомендаци заабол абаха ёһотой гу?

Комсомолууд ВКП(б)-гэй кандидат, тэрээшлэ гэгшүүншье боложо орохоодо ВЛКСМ-эй райкомхоо рекомендаци абаха уялгатай. Комсомолдой райкомой рекомендаци юундэ хэрэгтэйб гэхэдэ, партийн зэргэдэ орохоёо байгаа комсомол ВЛКСМ-дэ байхадаа ямарар өөрыншье харуулаһан байнаб гэжэ тэрэн дээрһээ мэдэхэ аргатай болгоно.

12. Кандидатска стаж юунэй түлөө тогтоогдоно?

Энэ стаж гараха үе соогоо кандидат болбол партийн программа, Устав ба тактикатай танилсаһын тулада, мүн кандидаттай шанарые партийна организацин шалгажа үзэхын тулада кандидатска стаж байгуулагдадаг юм гэжэ ВКП(б)-гэй Устав заана. Кандидатуудай зэргэдэ абаһанайгаа һүүлээр партийн гэгшүүн боложо шадаха гу, али үгы гу, парторганизацини үдэр бүрүн хүдэлмэридэ хабадалсажа болохо хэрэг дээрэ бэе харуулаһа гу, али үгы гу, партийн гэгшүүнэй үндэр нэрээр гэгдэ таһаа хүн гу, али үгы гу гэжэ партийна организаци тодорхойлохо ба тини кандидатскае партийн гэгшүүн болгожо абаха тухай асуудалые шиндхэхэ байна.

АХЫН АЙМАГТА

ЭРХИМ ХОНИШОН

Һүүлшын хоёр жэл соо 100 хонидһоо 125 хурьга түлжүүлэн абаһан, Кировэй нэрэмжэтэ колхозой алдарта хонишон Д. Санаевые аймсоведэй гүйсэдком болбол Бүхэсоюзна хүдөө ажахын выставкэдэ ошохо кандидат болгохо гэжэ тогтообо.

ШАНГУУДЫЕ АБАБА

1949 ондо адуу мори үсхэбэрилгөөр эрхим амжалтануудые туйлаһан адуушад нүхэд С. Семенов (колхоз «Улан-Ока») ба Ж. Унжуев (колхоз «КИМ») гэгшэд БМАССР-эй Министруудтэй Советэй тогтоолоор 1000—1000 түхэрнэй шангуудта хүртэбэ.

Тэдэнэр хадаа энэ жэлдэ 100 гүүдхээ 100 унага абаха уялга абаба.

КУРСА БОЛОБО

МТФ-нуудые даагдадай ба ажаллашаа һаалишадай 15 үдэрэй курс Ахын аймагай хүдөө ажахын таһарта болобо. Курсантууд болбол үхэр малай һү үгэлхые арижуулаха, тэдэниие зүбөөр тэжээхэ тухай, мүн малай тэжээл бэлдэлтэ, физиологн, анатомн тухай 120 часай программа үзэжэ гараба.

ПОЛИТХУРГУУЛИ ДҮҮРГЭБЭ

Политхургуули шагнашадые табилга аймагай партийна кабинет соо болобо. Политхургуулин программын материалые эрхим һайнаар шудалһанаа нүхэр Поталова (аймагай библиотеке даагша), Д. Хандакова ба Бартаев (соц. хангалтын таһагые даагша) гэгшэд экзамен дээрэ харуулаба. Хамта дээрээ тус хургуулине 14 хүн дүүргэжэ гарһан байна.

ЭДИР ЗАЛУУШУУЛАЙ САДА

Гүрэнэй тэдхэмжээр саг үргэлжэн эдир залуушуудай сад Орлик тосхондо нээгдэлэ. Аймагай центрай хүдэлмэрилэгшэдэй ба албахагшадтай 25 үхнүүд тэндэ эржэж амарна. Хүмүүжүүлгэһэ нүхэр Шубиной ударидаһаа доро хүүгдэ ойгоор экскурсида гарадаг юм.

А. Модонов.

Тобшо һонинууд

◆ Хирпинсын шэнэ завод. Сүхын арһанай завод хирпинсын завод бариха дүүргэбэ. Тэрэнэ заводоо ба мүн дүтэ шадаарайгаа колхозуудые хирпинсээр хангаха юм.

◆ Буртаг үбнэ түүлгэ. Иволгын аймагай Калёновское сельсоветэй Лениной нэрэмжэтэ колхоз 690 гектар таряанай газарые буртаг үбнэһөө сөбэрлээ.

◆ Хургуулин шэнэ байһан. Гадуута-нуурай шахтернуудай поселото 400 хүнэй һууритай дунда хургуулин байһан баригдаба.

СОЦИАЛИСТИЧЕСКЭ УЯЛГАНУУДАЙ ДҮҮРГЭЛТЫН ДҮНГҮҮДХЭЭ

Улан-Удэ городской Горьковский районной промышленности предприятия 1950 оной үйлдэбэрийн түсэбтэ уридалан ба үлүүлэн дүүргэхын түлөө социалистическэ мурсысөөн улам хүсэтэйгөөр дэлгэрнэ. Өөһэдүнгөө абаһан уялгануудые дүүргэхын түлөө шударгатаар тэмсэлэн коллективүүд энэ оной түрүүшын хахад жэл соо горьтой амжалтануудые туйлаа. Горьковский районной предприятинууд түрүүшын хахад жэлэй түсэбтэ 103,1 процент дүүргэжэ юм. Районной олонхи эхин парторганизацинууд тоосоот хунгуулин суглаанууд ба районно партконференци дээртэ хэлэгдэһэн шүүмжэлэлүүдхэ зүб тошолол хэжэ, администраци ажал ябуулга ба ажал эмхидхэлгэдэ үдэр бүрүн партийна хиналта шалгалта хэдэг болоо. Парторганизацинууд хадаа хүдэлмэришэдэй политическэ ба үйлдэбэрийн эдэбхитэ дээшлүүлгэ, тэдэнэрэй дунда социалистическэ мурсысөө дэлгэрүүлхые бодото дээрэн ударидадаг болсо.

Энэний ашаар районной предприятинуудай бүхэ хүдэлмэришэдэй 90 проценттэ социалистическэ мурсысөөндэ хабадуулаһанхай ба 800 гаран хүдэлмэришэд стахановскаар ажалладаг болонхой. Жэшээлхэдэ, Горьковский электростанци коллективтэй дунда 300 тухай хүдэлмэришэд мурсысэ. Эдэнэрэй түрүү зэргэдэ 27 коммунистууд ябадаг юм. Ажалтай забаралаглануудта хөөрөлдөөнүүд, газетэ уншалганууд ходоодо ябуулагдадаг. Горпромкомбинатай коммунистууд стахановскэ ажаллаараа шал-

Ярууны аймагай маханай совхозой коллектив байгшад ондо ороһотой хунгуудай үндэр ургаса тулаха гэгшэн уялга абаһаа. Мүнөө таряалантай хойноһоо харуулаха хэжэ байна. Бог буртаг үбнэ түүхэ хүдэлмэридэ үхнүүд хуратһа ба гэрэй эзэн эхэнэрүүд хүтэһэн залуугүй хабаадаһана. ЗУРАГ ДЭЭРЭ: совхозой 1-дхи фермн ачмэнай таһагай буртаг үбнэ сөбэрлэгэ. М. Минеевэй фото.

БАГШЫН ДҮЙ ДҮРШЭЛНӨӨ

Бурят хургуулида ород хэлэ заалга тухай

РЕДАКЦИНАА: Үхибүүдые ород хэлэндэ шадабаритайгаар хургадаг багшманар манай республика дотор олон. Доро толилогдоһон статья соо Мухаршэбэрэй аймагай Сутайн долоон жэлэй хургуулин багша нүхэр Д. Таршановагай дүй дүршэлые харуулаһа. Тинхэ зуураа, тус асуудал туһаа өөһэдүнгөө һанамжануудые бидэндэ эльгэхэ базэ гэжэ республикын багшманарта найдаһади.

Нүхэр Дулма Намахановна Таршанова Сутайн долоон жэлэй хургуулин багшманарай эгээл залуун юм. Тэрэ гурбадахи жэлээ хүдэлмэрилнэ. Бурят үхибүүд ород хэлэ ба бэшэые эрхимээр шудалжа хэзээдэ шадаха гэгшэн ханалда нүхэр Таршанова этигэдэг ба бодото ажал дээрэ бээлүүлдэг.

Жэлэй эхиндэ хоёрдохы классай 2 хурагшад ородоор уншажа ба үгын сохилтые зүбөөр хэлэжэ шадахагүй байгаа һэн. Залуу багша үдэр бүхэндэ тэдэнэртэй зүб сохилто хэжэ туһаа хүдэлмэрилжэ эхилээ. Энэһэндэ И. Бараниковай зохиёһон ород хэлэнэй учебник эхээр туһалаа. Тэрэ учебник соо үгэ бүхэнэй сохилто тусхай тэмдэгээр заагдана юм. Нэгэ һара үнгэрөөд байхада тэдэ хурагшад таталоургүйгөөр ба зүбөөр уншадаг болоо.

Урда жэлүүдэй хуралсалай дутагдануудые усадхаха талаар нүхэр Таршанова эхэхэн ажал ябуулба. Юуб гэхэдэ, урда тээнэ хүдэлмэрилһэн багша хурагшадтайгаа үгын баяжуулаха талаар биратай юумэ хэзгүй байгаа. Энэһэнэй эсэстэ үхибүүд программаар хараалаһан олонхи ород үгэнүүд мэдэхэгүй байшоо.

Таршанова хадаа ород хэлые хурагшадтайгаа дуратайгаар, үнэн зүрхэнһөө шудалжа ябадал туйладаг байна. Тэрэ болбол саг үргэл-

жэ, тэсэмгэйгээр ажалла өөрыншье хүсэлые аша үр болгодог. Тинхэдэ гансал математикэ хоолоор намнадаг ба харин туһалбарин элдэб хүдэлмэриүүдые эхээр хэрэмлэдэг бай Жэшээлхэдэ, классһаа гадуур шалгы тон үндэр хэмжээндэ, вирхолтойгоор үнгэрэгдэг юм. Тинмэ уншалгы энэ харуулаһа. Сталинска шантай лауреатрис Полевой «Билэ-советскэ нүүдлүүд» гэгшн номые унш болобо. Тэндэ советскэ разведцын 4 ондоо хэлэ хүсэд һайн мэдэлгэ байһанһын үхибүүд эхээр һонирхуулба. Тингээд, хилинганаа ород хэлэ мэдэхэдэ хэн удхаһанартай гэгшэн тэм хөөрөлдөөн болоһон байгаа. Эсэй эсэстэ Дулма Намаханов үхибүүдхэ ингэжэ асууба:

—Ород бурят хэлэнэй словари бултадаа һайнаар хэжэ ябана н Энэһэнэй хойшо хурагшад савар хэжые тон эхээр дурал болоһон юм. Хэрбээ зарим нэй гэртээ словари хэнгүйгөөр хадань, Дулма Намахановна дэнһээ шанта эрилтэ хэдэг.

Олон ород үгэнүүд мэдэхэ доһон үхибүүд бүхэл мэдүүлүүдые оршуулдаг болоно. Бүхэнэй, мэдүүлэл бүхэнэй удойлохо боломсоороо ном, газ уншаха дура хүсэл үхибүүдтэ рэлэг. Тэдэнэр уншаһанаа сээж дабтан хэлэдэг, хөөрэдэг болоно. Уни үзэһэн юумээ дабтахан шэ угаа эхэ туһатай гэжэ нү Таршанова тон зүбөөр ойлгодо дабталгы заримдаа ингэжэ үнн гэдэг: ямар нэгэн зохиёлые хурагша уншадаг. Тинхэдэнь бр класс мүнөөшье үзэжэ байһан, да тээншье үзэһэн материал даараа тэрэнтээ асуудалнууд асуудаг. Ингэжэ нилээд удаан соо мартахаар бэшэ дабталга гэгэгдэдэг юм.

И. Турутов.

деевагай хүтэлбэри доро тус хын коллектив абаһан уялганууд аамжалтатайгаар дүүргэнэ. Улан-Удын кондитерска фабрики, маслобазын коллективүүдэе хоолой зүйлүүдые буйлууд болбосооруулаха ажалнуудтаа мэдэ һайн амжалтануудые туйлаа. Гэхэ зуура, Горьковский район зарим предприятинуудта мүнөө рэтэр материал арибалха, ажал бүтээсые дээшлүүлхэ, продукци шанарые хайжаруулаха ябадалууд хүсэд һайнаар бээлүүлэгдэнэ. Аккумуляторна станцины, «Криль Восток», «Коопстрой» гэ олозорилгын артельнуудтэй шүүхэ энэ оной түрүүшын хэд жэлэй түсэбтэ дүүргэгүй байш. Эдэнэр продукциын шанар дээшлүүлгэ ба голодоһо гаргалуусадхалгада багаар оролдог мгаа.

Дайнай хойто тээхи сталинскэ табигдэлтэй түсэбтэ дүүргэл шиндхэхэ жэл болохо 1950 онд предприятинуудай партийна, комсомольскэ ба профсоюзна организацинууд болбол үйлдэбэрийн түсэбтэ һараһаа барада үлүүл дүүргэхын тулада шанга тэм абуулаха зорилготой. Тинхэдэ, алай бүтээсые дээшлүүлхэ, продукциын шанарые хайжаруулу түрүү дүй дүршэлүүдые үргэжэ дэлгэрүүлхэ ба коллективүүд дунда агитационно-ойлгууламжы хүдэлмэриг эрид хайжаруула ёһотой.

Е. Моссопова.

ВКП(б)-гэй Горьковский райком секретарь.

(Хэжэнгийн МТС-эй комбайнер Буда Эрдынеевэй хөөрхөнөө)

Тэрхөө үдэртэ хүгжэжэ байн хүдөө ажарыг механизацила хэртэ манай парти ба прави- тельство тон ехэ анхарал хандуу- ла. Манай оройой промшлен- ность бүлгэй хэдэн жэлэй хугасаа соо колхозно ба совхозно тарья- лдагта шэнэ, хүсэн түгэс машина- дуудыг элбэг олоор үгэжэ байна. Түгэс жэлдэ үндэр баян урга- сар нэлэрхэн Түгэс, Түнхэн, Боргой, Хори, Хэжэнгэ, Сэлэнгэ, Яруна, Баргажанай колхозуудай роллиуд дээгүүр самоходно ком- байнууд сажан сажангаар эбхэжэ, хажуу дүүрэн хадажа, Эсэгэ оройнай техникийн эрхим хүсье үшөө дахин харуулаа нэн.

1. ТҮРҮҮШЫН ЖЭЛЭЙ АЖАЛ

«С-4» гэжэ самоходно ком- байн тушаан абажа, хурялгада бэлдхэд, халууран байн хүжэ үгэлжэ шенинсын полидо гараа нилд. Үнэнийн хэлэхэд, хурял- дын түрүүшын үдэрнүүднээ намда- шь, намтай сугтаа ажаллажа байгаа хүдэлмэришэдтэнь олон хурялганд тохёолдогшэ нэн. Биднэрэй шэнэ машинадаа хүсэд диллэгү, дүй дүршэл багатай дээрнээ эдэ бэрхшээлнүүд үзэг- дэжэ байгаа.

Түнн би өөрөөшье, мүн агрега- дай хүдэлмэришэд МТС-эй меха- низуудай тушааламжаар теорети- ческэ хуралсалаа бодото ажал дээрэ гүнзгүрүүлэн, самоходно комбайнын наагангүйгөөр ажалла- хыг хангана байндай. Тингэжэ, минин жолоодоон самоходно комбайн үнэртэгшэ намар 32 үдэр соо 500 гектар тарья хуряжа, 4700 центнер тарья сохинон бай- да юм.

Дээрэ хэлэгдэн тоо хадаа та- рья хурялгын сезон соо минин даажэ ябаган самоходно ком- байнын тогтоогдоон даалгаража хоёр дахинаар үлүүлэн дүүргэ- ннэ гэршэлэ. Самоходно комбайн хадаа ажаллахада үлэмжэ та- гармжатай машина юм. Манай ком- байн, дунда жэшээгээр үдэр рилд 15,9 гектар тарья хурядаг байгаа. Зарим үдэртэ 20—22 гек- тар хурядаг байгаагид.

2. АЖАЛАЙ ДҮРШЭЛ ТУХАЙ ХЭДЭН ҮГЭ

Мүнөө тарья хурялгын харюу- садата үе эхилхэ дүтөлөөд байна. Тингэжэ бүхы орон соогоо алдар- тай комбайнер Социалистическэ Ажалай Герой К. А. Бориной жэ- шээгээр, республикыгша само- ходно комбайнын комбайнернууд- тай өөрынөө ажалай дүй дүршэ-

лэе андалдан хөөрөлдхэ хүсэлэн- тэйб. Ажалай амжалтанууд хадаа энэ орёо оньһон механизмтай маши- ные зүбөөр ба найнаар харуунал- жа, шадмаар мэргэнээр жолоо- доонһоо дуддыдаха байна. Ком- байнын хойноһоо техническэ ха- рууныг найнаар табихын тула, харууналха, тонохохо, сөбөрлөхэ мэтын ажалнуудыг аргагай гэшүүн бүхэндэ хубаарилан даалгажа үгэдэг байгаа. Уша- рын, комбайнер гансаараа эдэ бүх- эннээ бүтээхэ болоо наа, ажа- лай үнэтэй сэгье эхээр гэхэе байна. Ажалай үдэ ойр зуурхан сэг соо зогсожэ, тонодолго, сз- бөрлөлгэ ба частнуудыг харал- гыг булгааран хээд байхадаа, үнэтэ сагаа арбилдаг байгаагид. Энэ хүдэлмэридэ хабаадалсаха- даа, аргагай гэшүүд өөһдын- гөө мэргэжэлыг дээшлүүлдэг, тусхайта ажалдаа үлэмжэ ханам- жатайгаар хандадаг байна.

Нүгөө талааа, амжалтатай- гаар ажаллахын тулада, тарья ху- рааха участогууд дээгүүр уридша- лан ябажа; тэрэниг үзэхэ, ху- раалгын ээлжээтэ график табиха, үгсүүр, уруудам ба ташалангуу- дыг хараада абалсан, участогуу- дыг ямар захаанаа хуряжа эхилхэ тухай тэмдэгүүдыг гэхэ шууда. Колхозуудай тарьянажа- лай бригадирнууд, агроном, меха- низуудтай хамта эдэ асуудалыг шийдхэнэй нүүлээр, өөрынгөө аргагай гэшүүдыг энэ түсэб — графиттай танилсуулдаг байна.

Зүбөөр табигдан график хадаа хурялгын бүхы үе соо комбай- нерай урда табигданан зорил- гоёо амжалтатайгаар бэлүүлхэ, хүсэтэ машинын минин байлга, хии талаар ябалга мэтыг огтолон усадхаха тушаа заабари боложо үгэдэг байна. Участогуудыг ху- рааха графигай муугаар табиг- даган дээрнээ тарья хуряаха по- линуудай хоорондо комбайнууд минд ябажа, горючи эхээр гал- дадаг, үнэтэ сагаа гээдэг байн баримтанууд манай МТС-эй харьяата колхозуудта урда жэл- нүүдтэ үсөөн бэшэ тохёолдогшэ нэн.

Тингэжэ, комбайнер бүхэн та- рьянай эдээшжэ, хуряахаар бо- лоһон болзорые зүбөөр харуулан графигтайгаар хурялгана эхилхэ зэргэтэй.

Самоходно комбайныг түрүү- шынхөө жолоодожо, энэ жэлэй хурялгыг эхилхэ адуу комбай- нернуудай урда харюусалгатай зорилгонууд табигдана. Ушарын, теоретическэ хуралсалаа бодото ажал дээрэ зүбөөр табиха, энэ ехэ орёо-оньһон машиныг наад- гүй хүдэлмэрилүүлхэ гээшэ юрын хэрэг бэшэ юм. Олон тоото ре- мөнүүдэй дамжан ябадаг элдэб хэмжүүрэй роллиудай лэгэнийн хэлтэргээр хабсаргадан гү, али шанта, була байгаа наа, комбайн эблэржэ болохо байха. Шэнэ ма- шина хабсараад байхада бүхы частнууд зүб байн шэнги аад, хэдэн сэг соо ажаллаад байхада,

шүрбүүд нулардаг, частнууд хү- дэлдэг байха юм. Тингэжэ, ком- байнер бүхэн шэнэ комбайныг ба бүхы частнуудай хойноһоо ха- рууныг найнаар табиха зорилго- той.

3. МАНАЙ ШЭНЭ УЯЛГА

Минин жолоодоог самоходно комбайн энэ жэлдэ Сталиной нэ- рэмжэтэ, «Ленинэй Зам» ба «Ком- сомол» колхозуудай тарья хуряа- ха даалгабари абаад байна. Эдэ колхозуудай полеводуудтай ба МТС-эй агрономуудтай хамта бүхы тарилгын участогуудта ябажа, хурялгын график табиадн. Тин- гэтэй хамта, буртаг үбэндэ да- рагдаган, комбайнаар хурялгада наад ушаруулаар шулуутай участогууд элирүүлэгдэхэ, эдэ участогуудыг сөбөрлөхө хүдэлмэ- ринүүд хэгдэжэ байна.

Мүнөө манай МТС-эй бүхы комбайнернууд, трактористнууд ба хүдэлмэрилүүлгэдэй хоорондо тарья хурялгыг богони болзор соо, эрхим шанартайгаар дүүргэ- хын түлөө социалистическэ мұры- сөөн дэлгэрэнхэй. Тинн, минин агрегадэй гэшүүд энэ мұрысөөндэ орохын урда тээ комбайнаа за- набарилжа дүүргэд, бүгдөөрэм сугларжа, ямар уялга абаха ту- хайгаа хөөрөлдөө нэмдн.

Тэрэниг жэлдэ зарим комбай- нернууд комбайнын мөөрын тор- мозыг шангаар табиха, цилиндри- ческэ шестерняг эблэн ушар- нууд гараган байна. Тингэжэ, комбайнын тормознуудыг на- рнаар харууналха ба тааруулан табиха шууда.

Тарья хурялга хадаа сезон- тоон ехэ яралтайгаар бүтээгдхэ, гээлтэ хоролто гаргажа болохо- гүй, харюусалгатай ажал мүн. Самоходно комбайнууд үдэр хү- нигүй ажаллаха түхөөрлэнүүд- тэй. Гэбшье, нёдондо олонхи са- моходно комбайнууд, тэрэ тоодо мининшье комбайн гансахан дэ үдэрэй сагта хүдэлмэрилөө нэн. Тэрэн дээрнээ би хурялгыг аяар 32 үдэр соо үргэлжлүүлэб. Мүнөө жэлдэ минэ алдуу гаргажа болохогүй. Үдэр хүнгүй ажалла- жа, үндэр бүтээсэ туйлахын ба хурялгыг болзор соон дүүргэ- хын түлөө бүхы хүсөөрөө оролдо- хо ёһотойбди.

Мүнөө манай МТС-эй бүхы комбайнернууд, трактористнууд ба хүдэлмэрилүүлгэдэй хоорондо тарья хурялгыг богони болзор соо, эрхим шанартайгаар дүүргэ- хын түлөө социалистическэ мұры- сөөн дэлгэрэнхэй. Тинн, минин агрегадэй гэшүүд энэ мұрысөөндэ орохын урда тээ комбайнаа за- набарилжа дүүргэд, бүгдөөрэм сугларжа, ямар уялга абаха ту- хайгаа хөөрөлдөө нэмдн.

Үнтернэ жэлдэ хэһэн ажалай дүнлөөд, найнаар ажаллаха арга боломжонуудаа тоолоод байха- лаа, биднэр энэ жэлдэ тарья ху- раалгын сезон соо самоходно комбайнаар 700 гектар тарья ху- рааха ба сезон соогоо 1000 кило- грамм бензин алмаха гэхэн уялга абаабди. Биднэр өөһэднээ хэ- лэһэн үгэдэ хүрэхэ зоригтой ба тэрээнээ заагагүй бэлүүлхэбди.

Мүнөө манай МТС-эй бүхы комбайнернууд, трактористнууд ба хүдэлмэрилүүлгэдэй хоорондо тарья хурялгыг богони болзор соо, эрхим шанартайгаар дүүргэ- хын түлөө социалистическэ мұры- сөөн дэлгэрэнхэй. Тинн, минин агрегадэй гэшүүд энэ мұрысөөндэ орохын урда тээ комбайнаа за- набарилжа дүүргэд, бүгдөөрэм сугларжа, ямар уялга абаха ту- хайгаа хөөрөлдөө нэмдн.

Үнтернэ жэлдэ хэһэн ажалай дүнлөөд, найнаар ажаллаха арга боломжонуудаа тоолоод байха- лаа, биднэр энэ жэлдэ тарья ху- раалгын сезон соо самоходно комбайнаар 700 гектар тарья ху- рааха ба сезон соогоо 1000 кило- грамм бензин алмаха гэхэн уялга абаабди. Биднэр өөһэднээ хэ- лэһэн үгэдэ хүрэхэ зоригтой ба тэрээнээ заагагүй бэлүүлхэбди.

Мүнөө манай МТС-эй бүхы комбайнернууд, трактористнууд ба хүдэлмэрилүүлгэдэй хоорондо тарья хурялгыг богони болзор соо, эрхим шанартайгаар дүүргэ- хын түлөө социалистическэ мұры- сөөн дэлгэрэнхэй. Тинн, минин агрегадэй гэшүүд энэ мұрысөөндэ орохын урда тээ комбайнаа за- набарилжа дүүргэд, бүгдөөрэм сугларжа, ямар уялга абаха ту- хайгаа хөөрөлдөө нэмдн.

Үнтернэ жэлдэ хэһэн ажалай дүнлөөд, найнаар ажаллаха арга боломжонуудаа тоолоод байха- лаа, биднэр энэ жэлдэ тарья ху- раалгын сезон соо самоходно комбайнаар 700 гектар тарья ху- рааха ба сезон соогоо 1000 кило- грамм бензин алмаха гэхэн уялга абаабди. Биднэр өөһэднээ хэ- лэһэн үгэдэ хүрэхэ зоригтой ба тэрээнээ заагагүй бэлүүлхэбди.

Мүнөө манай МТС-эй бүхы комбайнернууд, трактористнууд ба хүдэлмэрилүүлгэдэй хоорондо тарья хурялгыг богони болзор соо, эрхим шанартайгаар дүүргэ- хын түлөө социалистическэ мұры- сөөн дэлгэрэнхэй. Тинн, минин агрегадэй гэшүүд энэ мұрысөөндэ орохын урда тээ комбайнаа за- набарилжа дүүргэд, бүгдөөрэм сугларжа, ямар уялга абаха ту- хайгаа хөөрөлдөө нэмдн.

Үнтернэ жэлдэ хэһэн ажалай дүнлөөд, найнаар ажаллаха арга боломжонуудаа тоолоод байха- лаа, биднэр энэ жэлдэ тарья ху- раалгын сезон соо самоходно комбайнаар 700 гектар тарья ху- рааха ба сезон соогоо 1000 кило- грамм бензин алмаха гэхэн уялга абаабди. Биднэр өөһэднээ хэ- лэһэн үгэдэ хүрэхэ зоригтой ба тэрээнээ заагагүй бэлүүлхэбди.

Мүнөө манай МТС-эй бүхы комбайнернууд, трактористнууд ба хүдэлмэрилүүлгэдэй хоорондо тарья хурялгыг богони болзор соо, эрхим шанартайгаар дүүргэ- хын түлөө социалистическэ мұры- сөөн дэлгэрэнхэй. Тинн, минин агрегадэй гэшүүд энэ мұрысөөндэ орохын урда тээ комбайнаа за- набарилжа дүүргэд, бүгдөөрэм сугларжа, ямар уялга абаха ту- хайгаа хөөрөлдөө нэмдн.

Мүнөө манай МТС-эй бүхы комбайнернууд, трактористнууд ба хүдэлмэрилүүлгэдэй хоорондо тарья хурялгыг богони болзор соо, эрхим шанартайгаар дүүргэ- хын түлөө социалистическэ мұры- сөөн дэлгэрэнхэй. Тинн, минин агрегадэй гэшүүд энэ мұрысөөндэ орохын урда тээ комбайнаа за- набарилжа дүүргэд, бүгдөөрэм сугларжа, ямар уялга абаха ту- хайгаа хөөрөлдөө нэмдн.

Мүнөө манай МТС-эй бүхы комбайнернууд, трактористнууд ба хүдэлмэрилүүлгэдэй хоорондо тарья хурялгыг богони болзор соо, эрхим шанартайгаар дүүргэ- хын түлөө социалистическэ мұры- сөөн дэлгэрэнхэй. Тинн, минин агрегадэй гэшүүд энэ мұрысөөндэ орохын урда тээ комбайнаа за- набарилжа дүүргэд, бүгдөөрэм сугларжа, ямар уялга абаха ту- хайгаа хөөрөлдөө нэмдн.

Сабшалга, тармалга ба сомолгыг таһалдалгүйгөөр ябуулха

Нүхэд колхознигууд! Сабшагдаһан үбһээ бороо хурада сохюулангүй, найн шанартайгаар хурягты!

Колхознигуудай эршэтэ ажал

Эрхэ үбэлжэлгын үдэ адуу ма- лда бардам хүрэхэ үбһэ тэжээлээр хангахын тула республикын түрүү колхозууд эршэмтэйгээр ажалла- жа байна. Үбһэдөө адуу мал үбһэ тэжээлээр дутаа наа, турадаг би үргүүлдэг байна гэшэ. Иимэ ушар Хэжэнгын аймагай колхозуу- даар нёдондо үсөөн бэшэ үзэгдөө нэн.

Байгша ондо имэ ушар байда- лай дахнаа тохёолдохотун ту- лада манай аймагай түрүү колхо- зууд эрид шууд тэмсэжэ байна. Үбһэ хурялгаар аймаг до- роо Дээдэ-Худанай сомоной «Ударник» колхоз түрүүлэнхэй. Энэ колхоз 400-гаад гектарта үбһэ сабшаһан, мүн силос дараха, на- бша мшэр бэлдхэхэ түсөөе муу бэшээр дүүргэжэ байха юм. Үбһэ сабшалгаар мүн Чесанын сомоной «Улаан-таряачин» колхоз түрүү зэргэдэ ябана.

Дурсагдаша колхозой гэшүүд хоорондоо социалистическэ мұры- сөө үргэнөөр дэлгэрүүлэн, ажалай үндэр бүтээсэ туйлана. Жэшээнь, сенокосилкын машинистнууд Иван Далаев, Александр Кукшинов гэгшэд үбһэ хурялгын түрүүшын үдэрнөө ажалалгана нормонуудыг 100—130 процент дүүргэнэ. Мүн сомолго дээрэ хүдэлмэрилдэг Су- вор Пинтаев үдэрнээгөө нормыг ходоодо 100—150 процент дүүргэ- дэг. Тэдэн шэнгээр ажалай эрхим жэшээ харуулдаг үбһэндэ энэ колхоздо олон.

Үбһэ тэжээл элбэгээр бэлдхэл- гэд хадаа колхозно нитын ашаг шэмэтэ малажалыг хүжөөхэ гур- бан жэлэй түсэбье бэлүүлхэ хэ- рэгтэ гол үүргэ ээлхэ байһынь найн мэдлэһэн энэхэй колхозни- гууд үбһэ хурялгын хүдэлмэрниг зоршмтэйгээр ябуулжа байна.

Д. Доржиев.

Тэжээл бэлдхэлгыг найнаар эмхидхэн газарта

Бичурын аймагай «Ленинскйй путь» колхозой правлени ба пар- тийна организаци болбол колхоз- нигуудайнгаа, партийна организа- цингана бүхы хүсье үбһэ хурял- гын хүдэлмэри богони болзор соо, найн шанартайгаар үнтергэхэ хэрэгтэ эртэһнээ бэлдхэхэ хэм- жээнүүдыг абаһан байгаа. Колхо- зой правленин түрүүлэгшэ нүхэр Д. Григорьев ба партийна орга- низациин секретарь нүхэр Т. Слепнев хадаа колхознигуудай хамтын ба партийна суглаануу- дыг үнтергэжэ, 1950 ондо тэжээл бэлдхэлгын гүрэнэй түсэбье зүбшэн хэлсэһэн байгаа. Мүн тэрэшлэн, «Колхозно нитын адуу малыг тэжээлээр хангахэ хэмжээнүүд тухай» ВКП(б)-гэй Обкомой хоёрдох пленумэй тог- тоолыг шудалжа, шухала хэм- жээнүүдыг абаһан байна.

Үбһэ хурялгын түрүүшын үдэрнөө колхознигууд олоороо энэ хүдэлмэридэ эдбхитэйгээр га- раба. Тинн, июлийн 14 болотор энэ колхозой үбһэндэ сабшалангай- гаа 28,2 процент талмай сабшаад, тэрэн дээрэхи үбһе соможэ, 20 гаран хүринүүдыг болхоон байгаа. Ингэжэ, түрүүшын хэдэн үдэр соо 1300 центнер эрхим ша- нартай үбһэн сомолдо.

Партийна организациин секре- тарь Трофим Слепнев болбол үб- һэ хурялгын бригаданууд дэ- гүүр агитационно-нитын хүдэл- мэрниг түрүүшын үдэрнөө най- наар табиа. Бригадануудта томилогдоон агитаторнууд тарья хурялга, хүдөө ажарын продук- туудыг гүрэндэ бэлдхэлгэ ба колхозно нитын адуу малыг үб- һэ тэжээлээр хангалта тухай СССР-эй Правительствын, ВКП(б)- гэй ЦК-гэй ба ВКП(б)-гэй Обко- мой пленумэй тогтоолнуудыг колхознигуудта бүрн ойлгуулан

Г. Мунгалов.

байха юм. Мүн «Дайшалхы хуу- даһанууд» сэг үргэлжэ гаргада- жа байдаг.

Политическо-нитын хүдэлмэ- рин найнаар табигданан ябадал хадаа колхознигуудай ажалын- гаа бүтээсэ дээшлүүлгэдэ нил- лэд нүлөөлөө. Жэшээнь, кол- хознигууд Евдоким Перелыгин, Иван Слепнев, Лаврентий Гри- горьев, Иван Петров, Степанида Тюрюханова, Анна Григорьева болон бусад ажалалгана нормо- нуудыг 134—142 процент дүүргэ- даг байна.

Колхозой правленин түрүү- лэгшэ нүхэр Григорьев үбһэ ху- раалта дээрэ ажалай эмхидхэл ба түлөөныг зүбөөр табиг- жа шадаа. Үдэр бүри показателын доска дээрэ колхозник бүхэнэй хэһэн ажал ба олоһон ажалта үдэр бэшгэдэг, мүн колхозни- гуудай ажалта үдэр кнжкээ- дэ оруулагдадаг байна. Үдэр бү- ри ажалай нүүлээр бригадануудта үйлдбэринн зүблөөнүүд үнтергэ- дэлэг.

Мүн Бага-Куналейн сельсове- дэй Ворошиловй нэрэмжэтэ колхозой (түрүүлэгшэнь нүхэр Смолин, парторганизациин сек- ретарь нүхэр Беляев) гэшүүд тэ- жээл бэлдхэлгын хүдэлмэринүүд дээрэ ажалай үндэр бүтээсэ ха- руулана. 2-дох бригадын гар ха- жууршад-эхэнэрүүд Аксинья Фалилеева, Ольга Лобанова, Ульяна Смолина болон бусад үдэр бүрингөө нормые 200 про- цент хүрэтэр дүүргэнэ. Тинхэлэ, № 4 бригадын гар хажууршад Матрена Фалилеева үдэр бүри 1,5 гектар сабшана. Нэгэ үдэр Матрена Фалилеева 2 гектар сабшажа, 5 үдэрнээгөө нормые дүүргэнэ байха юм.

Г. Мунгалов.

Малажалай продуктуудыг бэлдхэлгээр гүрэнтэйгөө болзорһоо урид тоосое!

Үгөө үнэн хэрэг дээрэ дүүргэнэ

Закаменай аймагай Мыло-Бор- тын сомоной «Улаан Одон» кол- хозой гэшүүд «Ургаса хурялгыг ба хүдөө ажарын продуктуудай бэлдхэлгыг үнтергэхэ хэмжээ- нүүд тухай» СССР-эй Министр- нүүдэй Советэй ба ВКП(б)-гэй ЦК-гэй тогтоолдо харюу болгон, малажалай продуктуудыг ту- шаалгаар июнын 15 болотор гү- рэнтэйгөө сүм тоосохо гэхэн уял- га абаһан юм.

Мүнөө тус колхозойхид энэ уялгага нэрэтэй түрэтэйгөөр дүү- ргэд, продуктуудыг түсэбнөө га- дуур тушаажа байна. Энэнь хадаа иматгал колхозой прав- ленин түрүүлэгшэ Зундеев, парторганизациин секретарь Бу- даев ба МТФ-е даагша Доржие- вай зүгһөө колхозойнгоо ферме- нүүд ба гүүртэнүүдтэ адуулыг

Б. Абоглдаев.

Патриотическа эдэбхи

Калининнай нэрэмжэтэ колхоз аймаг дотороо (Курумкан) эгэн түрүүн малажалай продуктуу- дыг тушаалгаар гүрэнтэйгөө тоо- соо, Гүрэндөө 1400 центнер эр- хим найн шанартай мяха тушаа- ган байха юм. Тинхэлэ мяха, һү ба үндэг тушаалгаар тус колхо- зой 317 айлууд гүрэнтэйгөө сүм тоособо.

— Гүрэнэй интересүүд юун- һээшье үнэтэй ха юм. Колхозно тарьяалда үзүүлжэ байгаа со- ветскэ правительствын халуун

С. Тараскин.

Колхозуудыг хохидолдо оруулаа

«Заготживсырьёгой» Баргажа- ный аймагай конторо (директо- рын Зверьков) үнтернэ жэлдэ колхозууднаа ноһоо тушаан аба- хадаа, найн шанартай ноһоны муу шанартай дээрэ тооложо аба- нанин мүнөө элирүүлэгдэдэ бай- на. Тэрэ конторо тушаан абаһан ноһоо Семипалатинска сэмбнй фабрикада тушаахадан, ноһоо тушаан абаһангайгаа түлөө колхо- зуудта түлэһэн мүнгэндэнь орхо- доо аяар 41 мянган түхэригөөр дээшэ сэнтэй болоо.

Гэбшье, тус конторын дирек- тор В. Зверьков гэгшэ энэ ехэ

мүнгэ ноһоо тушааһан колхо- зуудта (тушаалгын хэмжээгээр) хубаажа түгхын орондо, харин конторынгоо олзо боллоод байха юм.

Колхозой зөөрине ингэжэ үбэр- шэлжэ байһан ябадал хадаа тон ехэ гэмтэ ба колхозуудыг хохид- лоодо оруулжа байһан хэрэг бо- лон. Энэниг «Заготживсырьё- кой» республиканска конторо мэдэжэ бабашье, ямаршье хэмжээ абаһагүй.

Д. Гергенов.

Найн хүтэлбэринн ашаар

Колхозно нитын ашаг шэмэтэ малажалыг хүжөөхэ, ашаг шэ- мянь дээшлүүлхэ ба хүдөө ажарын продуктуудыг гүрэндэ тушааха хүдэлмэринүүдыг Удын сомоной Совет (Хорин аймаг) найнаар хүтэлбэрлэдэг, малшад дунда социалистическэ мұрысөө үргэнөөр дэлгэрүүлдэг байна. Тэ- рэнэй ашаар тус сомоной кол- хозууд адуу мал үсхэбэрлхэ байша онойног түсэбье июлын 1 болотор бүхы түрэлэй малаар 100 гаран процент дүүргэнэ бай- ха юм.

Эндэх колхозууд ба ажал- шад мяха тушааха жэлэйн- гээ түсэбье 162 процент, һү — 62, үндэг — 148, брынзэ — 92, ноһоо — 140 процент дүүргэнэ байна.

Сомоной совет болбол ажалла- дай дунда эмхидхэлэй-нитын хү- дэлмэри, социалистическэ мұ- рысөө бодотоор ябууланай, энэ шухала асуудалыг өөрынгөө сес- синүүд дээрэ сэг үргэлжэ хэлсэ- жэ, тохёолдоон дутуу дунда- нуудыг усадхадаг байһанай ашаар имэ амжалта туйлаа.

Б. Намжилон.

Ноһо түсэбнөө гадуур тушаана

Хорин аймагай олонхи колхо- зууд гүрэндэ ноһоо тушаалганаа жэлэй түсэбье дүүргэ. «Красный партизан», «Арбизал», Хорин сомоной Сталиной нэрэмжэтэ ба бусад колхозууд гүрэн- дөө ноһоо түсэбнөө гадуур ту- шаажа байна. Жэшээнь, Сталиной нэрэмжэтэ колхоз гүрэндөө 1 тонно 522 килограмм ноһоо тү- сэбнөө гадуур тушаагаа. Тус кол- хоз гансахан ноһоо тушаалганаа 70 мянган түхэригэй олзо доход колхоздоо оруулан байна.

Н. Бадмаев.

Механическа хоёр сушилкатай болохонь

Колхозно полинууд дээрэ най- наар ургажэ байһан тарьяага гээлтэ хорлоготгүйгөөр хуряажа аба- хы зорилгоор Мухаршэбэрий ай- мгай «Улаан Туяа» колхоз эр- шэмтэйгээр бэлдхэжэ байна. Гү- рэндэ тарья шэрэхэ ГАЗ—АА ав- томашинаа занабарилжа дүүргэ. Мүн тарья зөөлгэдэ хүсэд хүрэхэ

мэшээгүүдыг худалдан абаһан байха юм.

Гадна, эндэх дархашуул хоёр шэнэ вейлжүүдыг бүтээгэ. Мү- нөө инженер Гоголевой проектын механическа хоёрдох сушилгыг, мүн ехэ талмайтай наран сушил- каа бариха эхилхэнь. Барилгын

модон ба бусад хэрэгсэлнүүд гүй- сэд бэлдхэгдэнхэй. Механическа ба наран сушилкануудын гүрэндэ тарья тушаалгыг таһалдалгүй ябуулжа, гүрэнтэйгөө болзорһоо урид тоосохо арга боломжо олго- хо байна.

Д. Дашипылов.

Газарай ябалга

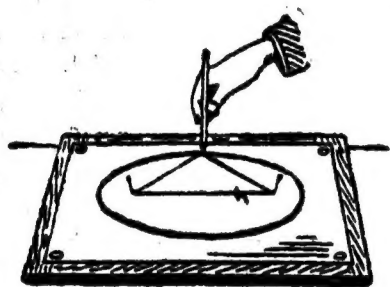
Газар болбол бумбэрсэг юм гэж эрдэмтэд хоёр мянган жилэй саада тээ мэдэлхэн байгаа. Гэбшье, энэ бумбэрсэг ямар нэгэн мэдэгдэж гүй шалтгаанаар хайсан гэж та дайдын дунда хүдэлэнгүй үлгэж байха болоо юм, яагаад Наран, Гара ба одоо хүмэд тэрээнийе тойрожо удааг бэ гэж энээнхээ койшо удаан саг соо булта бодо-дог байба.

Юртэмсэ тухай нимэ үзэлье грекэс эрдэмтэн Птоломей гэшэ бин болгоо лэн. Газар гэшэ юртэмсын центр мүн, ондоо бухы юм-мен хүнэй хэрэгсэлдэ байгуула-данхай юм гэжэ шажан номножо, энэ үзэлье найшаанан байба. Орой-доо дүрбэн зуун жилэй урда, 1543 ондо, Газар болбол хүдэлэн ябадаг, нимэ хадаа, тэрэ юрын планетэ мүн гэжэ польско эрдэмтэн Николай Коперник тайлбарилла юм.

Коперникэй хургаал шажанай тэрэ хүндые эхээр хүнөөгөө лэн. Тиммэнэ тус хургаал хоримжолог-дон байгаа. Коперникэй үнэн үзэл-дэй түүнэ тэмсэгэ байлан, тэрэ са-гай түрүү эрдэмтэд хашалтада оро-дог лэн. Агууехэ италянска эр-дэмтэн Галилей гэшэ олон жилэй турша соо инквизициин (католичес-ка шажанай) хэрэгсэ шэрүүн хаш-салтада байхан юм. Коперникэй хургаалые ородой агууехэ эрдэм-тэн Михаил Васильевич Ломоно-сов Россия дэхэйтэйгээр хам-гаалжа байгаа. Газарые Наран тойрожо ябадаг гэжэн бүдүүлгй байлкомжые шоо үзэнь, Ломоносов нигэжэ бэшээн байгаа.

«Маяха тойруулжа ушаагаа өрхөлдүүлгэ, тимэ тэнгэ поварые хэн хараа юм». Наран болбол Га-зарнаа холо томо ба Газар гэшэ саг үргэлжэ Нарые тойрон ябажа байдаг гэжэ мүнөө найн мэдэнб-ди.

Нарые тойрохон замаараа Газар гэшэ эгээ хурдан артиллерийскэ снаряднаа холо түргөөр хиндэн ябадаг тэрэ нэгэ секунд соо 30 километр ябажа гарадаг. Хэрбээ самолёт тимэ түргөөр ниндэ наа, газарай бумбэрсэгэ 20 минута соо тойрохо лэн. Газар гэшэ Нарые тойроходоо бүхэлэй жэл соо, т. х. 365¼ сутка соо ябадаг. Зур. 1. Эллипсые нигэжэ зурадаг. Тиммэнэ Газарай зам гү, астрономуудай хэлэгдэ ёһоор, тэрэнэй орби-та тон эхэ хэмжээтэй юм. Газарай орбита (зам) огто зүб круг бэшэ; харин математикуудай эллипс гэжэ нэрлэдэг тусгаар бүтүү лини (шугам) мүн байдаг. Хадхаатай хоёр булаккада бүтүүгээр уяһан ниткэ углаад, эллипсые зуража болоно

(зур. 1). Карандашаараа тэрэ нит-кин ходо татагдаад байхаар саар-нан дээгүүр тойруулан зураа хада, эллипс гараха. Булавкунуудай хад-хаатай байһан точкунуудые эллипсын фокусууд гэжэ нэрлэдэг, фокусуудай хоорондо эллипсын центр байдаг.

Газарай орбитын эллипс бол бол бага илгаатай байдаг. Юуб гэ-хэд тэрэнэй фокусууд центрнээ дүтэ юм. Иимэ эллипсые багаар, жэзшэнь номой нюур дээрэ, зураа хадаа, тэрэнээ зүб круг гэжэ тоо-лохобди, тинхэлээр Наран тэрэнэй центртэ бэшэ, харин фокусуудайн нэгэн дээрэ байха.

Газар гэшэшэ кругаар бэшэ, ха-рин эллипсээр ябадаг, тиммэнэ Наран Газар хоёрой хоорондохой зай жилэй турша соо нэгэ бага ху-билдаг. Дунда зэргээр тэрэ зайн 150 миллион километр юм. Январь 1-аа соо, т. х. хойто хахад бум-бэрсэгтэ үбэл байхада Наран гэ-шэ 2½ миллион километрээр манда дүтэ байдаг, харин июль соо, ма-най зунай түлэг дунда, тэрэ мүн тэдэ шэнээн километрээр холо бо-лсдог. Энээн дээрнээ мэдэхэд, жилэй дүрбэн сагай нэлгэдэлгэ Га-зарнаа Наранай холо гү, али ойро байһаннаа болоно бэшэ, харин он-доо шалтгааннаа болоно гэжэ эли. Тус шалтгаанниен энэ гэ-шээр мэдэжэ абахабди.

Газар гэшэшэ жэл соо гансал На-рые тойрожо ябадаг бэшэ, мүн эршэгэнүүр шэнги өөрынгөө голые тойрожо эрхэлдэг, тинхэдэе сут-ка соо нэгэ дүррэн эрьсээ хэдэг. Гол гэшэнь үнэндөө угы, минн ухаандаа тухайлһан шугам мүн юм, тинхэдэе тэрэнэ орбитынгаа плоскостыдо (хабтагарт) сэхэ бэшэ, харин 66½ градус хэлтгэгдэ байдаг. (зур. 2). Газарай гол ходо-доо нимэ байдалтай байдаг. Энээн дээрнээл жилэй дүрбэн сагай нэл-гэдэлгэ болодог.

Зур. 2. Нарые Газарай тойрохон ябадал С—хойто полюс; Ю—урда полюс. Полосууд дээгүүрн ухаан-даа тухайлһан лини татагтай байна. Зураг дээрэ газарай орбитын зарим хуби харуулагдаа. Зураг дээрэхи масштаб бууд болоно байда-лайхитай адли бэшэ; үнэндөө Га-зар Наран хоёрой хоорондохой зай Газарай диаметрһаа 12000 дахин эхэ юм, харин Наранай хүдэлбэшэ Газарайхнаа 109 дахин эхэ юм.

Жэзшэлхэдэ, Газар болбол 2-ки зурагай зүүн талада байна гэе, тинхэлээр Наран эхэнхидэ манай хойто хахад бумбэрсэгые гэрэл-түүлнэ. Бухы энэ хахад бумбэрсэг дээрэ, т. х. экваторһаа хойшо, зүн байна. Энэ үдэлн урда полюс дээрэ Наранай элшэ огто туданатгүй, тэндэ тон ута полярна хүн бай-на, харин бухы урда хахад бумбэр-сэгтэ, т. х. экваторһаа урдаш үбэл байдаг. Хахад жил үнгэрхэдэ, Га-зарай 2-ки зурагай баруун талын байдалаа эрхэдэ, манай энэ үбэл боложо, урда хахад бумбэрсэгтэ зүн болохо.

Газарай бээс тойрожо эрхэлдэ-гые бидэ мүн лэ мэдэлдэггүйбди. Гэбшье, энэ эрхэлдэгые бидэ хо-до хараһабди гэжэ хэлэхээр юм: бухы тэнгэри зүүн тээшэ баруун тээшэ, «юртэмсын гол» гэжэ эртэ урлын эрдэмтэдэй нэрлэдэг, ямар нэгэн голые тойрожо эрхэлд-эг шэнги үзэгдэдэг. Энээнэй ашаар Наран, Гара ба одоо хүмэд зүүн тээшэ баруун тээшэ тэнгэрээр ябадаг — үдэр бури гарадаг ба ородог. Тээд энэ ябадалын манда минн тинһэн шэнги үзэгдэдэг. За-ха хизааргүй Юртэмсэ зүүн тээшэ баруун тээшэ «юртэмсын голые» тойрожо эрхэлдэг бэшэ, харин манай бишыхан Газар өөрынгөө голые тойрожо нүгөө тээшэнь, ба-руун тээшэ зүүн тээшэ эрхэлд-эг. «Юртэмсын гол» гэшэнь, тинхэлээрээ, манай Газарай гол мүн болоно.

Наран яадаг юм? Наран гэшэ хүдэлэнгүй дайдын дунда үлгэ-дөөд байжа байдаг юм аал? Тин-гэжэ болоштой юм гү? Угы, энэнь аргагүй. Юртэмсэ дотор хү-дэлдэггүй юмэ байдаггүй, булта хүдэлжэ, булта хубилжа байдаг. Мүн Нараные хүдэлэн ябадаг. Наранай энэ бодото ябадалые уншагдай хэнииншые хараагүй гэжэ эндэ тэмдэглэе. Бидэ тэрэнэй манда минн үзэгдэдэг ябадалну-дые—суткын ба жилэй ябадалну-дые—оборнобди. Нэгдэхэ ябада-лын Газарай голоо тойрожо эрхэлдэг дээрнээ, хоёрдохин Нарые Газарай тойрожо эрхэлд-эг дээрнээ болоно.

«Юртэмсэ хайшан гэжэ бүр-дэнхэйб» гэжэн, профессор И. Ф. Полагай брошюраһаа).

ЭНЭЭНИИЕ МЭДЭХЭ ГҮТ?

САГАЙ УЛАРИЛАЙ МАШИНА

Тимирязевай нэрэмжтэ Московско хүдөө ажахын Акаде-миния доцент Е. Д. Корольков сагай уларилые нэгэ жэгдэ байлга-ха тусхай түхээрлэгэ (установку) зохёогоо. Академиния овошэ таригдаһан туршалгын уастогта, газарай хурьһынөө 40 санти-метр дээгүүр түмэр соргонууд тохилохон байна. Тээд соргонууд соогурнь уһан урдухуулагдааг юм. Хүйтэн болоходо соргонууд соогур халаһан уһа урдухуулааг, тэрэ уһаниннь тусхай сасар-гуулар ууралтан сасаржа гарахадаа, ушасток дээгүүр нигта хушалта болохо үгэдэг, тиммэнээ газарай хурьһэн дулаагаа алдахаа болидог байна. Дулаан үдэрнүүдтэ соргонууд соогур хүйтэн уһан урдухуулагдажа, манатан сасархадаа нара-най халуун элшэнэ ургамалнуудые аршалдаг юм. («Пионерская правда» 1950 он, июнийн 23).

Номой ПОЛКО

Бурят-Монголой гүрэнэй хэблэл 1950—1951 онуудай хуралсалай жэлнүүдтэ зориулан нүүлэй үдэр-нүүдтэ нимнүүд учебнигүүдые гаргаба:

Н. Е. Виткович. Географи, эхин хургуулийн 4-дхи классай учебник. Д. М. Киришкин. Хими, дунда ба долоонжэлэй хургуулийн 7-дохи классай учебник.

Н. Рыбкин. Геометрийн зааца-нуудай сборник. Нэгдэхэ часть. Долоонжэлэй ба дунда хургуулийн 6—7 классуудай учебник.

В. Ф. Шанаев ба Н. А. Рыков: Зоологи, дунда хургуулийн 6—7 классуудай үзэхэ учебник.

Ц. Цыдендамбаев ба М. Име-хенов. Түрэлхи хэлэн, эхин хургуу-лийн 4-дхи класста уншаха ном.

Эхин хургуулийн программанууд

Бурят-Монголой эхин хургуу-лийн программанууд энэ жэлдэ шэнээр зохёогдожо ба заһагда-жа, БМАССР-эй Гэгээрэлэй Ми-нистерствээр баталагдаа, хэб-лэгдэжэ байна. Эдэ программа-нууд хадаа энээнхэй урда жэл-нүүдтэ хургуулинуудай хүтэлбэри болон хэрэглэжэ байһан програм-мануудта орходоо нилээд ондоо болоһон байна. Жэзшэлхэдэ, бур-ят-монгол хэлэнэй программа тон шэнээр зохёогдоо. Энээнэй гол хубилгалтанууд гэхэдэ: халба-ринүүд ба темнүүдэйнь системэ хубилгалтаһан ба эдэниие шуда-лан үзэхэ сагуудын хубаарилан заагдһан байна. Энээнхэй гадла урдын программда байһан «аман ба бэшгэй хэлэлгэ хүгжүүлгэ» гэгэн тусгаар халбарин орондо «изложени ба сочинени» гэгэн халбарин оруулагдһан. Энээндэ жэл соо 33 час класс бүридэ үг-тэнэ. Тинхэдэ хэлэлгэ хүгжүүлгын хүдэлмэри программын бухы хал-баринуудые шудалан үзэлгэтэй нигта холбоотойгоор ябуулагдаха байһан тула тусгаар халбары бол-гобогүй.

Мүн уранзохёолой литература ба научно-популярна статьяну-дые классста ба классһаа гадуур уншалга тухай бурят-монгол хэл-лэнэй программын тайлбари бэ-шэг соо тодорхойгоор заагдаба.

М. Н. Имехенов. Үзэгдэл (8-дахн хэблэл).

Эртэ урда сагай мирэй түүхэ, дунда хургуулийн 5—6 классуудай үзэхэ учебник.

Н. А. Шапоchnikов ба Н. К. Вальцов. Алгебраическа задача-нуудай сборник, 1-дхи часть, долоонжэлэй ба дунда хургуулийн 6—7 классуудай учебник.

А. П. Киселев. Алгебра, долоон-жэлэй ба дунда хургуулийн учеб-ник.

Е. С. Березанская. Арифметикын задачанууд ба упражненинүүдтэ сборник, долоонжэлэй ба дунда хургуулийн 5-дахн ба 6-дахн классуудай учебник.

Энэ учебнигүүдэй тираж номой худалдаанай магазинуудта ту-шаагдаба.

Арифметикээр ород бэшэ хур-гуулинуудта хэрэглэхэ тусгаар программа РСФСР-эй Гэгээрэлэй Министерствээр баталагдажа, тэр-эниие бурят-монгол хэлэн дээрэ оршуулагдаба. Энэ программа ха-даа ород эхин хургуулида ариф-метикэ шудалан үзэхэ программа-һаа нилээд ондоогоор табигдан-хай.

Ород хэлээр 1949 ондо РСФСР-эй Гэгээрэлэй Министерствын за-һажа баталһан программа үгтэбэ. Энэ программын ёһоор манай бурят-монголой хургуулинуудта ород хэлэ шудалан үзэлгэ табиг-даха ёһотой.

География, естествознаниин, түүхын болон зуралгын програм-манууд нилээд эхэ заһабарил-а ороһон байна. Эдэ предметүүдые шудалан үзэлгэдэ зарим хэдэн шэнэ темнүүд оруулагдһан ба урдын байһан зарим темнүүд болгоулагдһанхай.

1950—51 онуудай хуралсалай жэлдэ Бурят-Монголой эхин хур-гуулинууд энэ шэнэ программанууд-аар хургалгаа эмхидхэхэ ёһот-ой. Тиммэ тула хургуулине даа-шад, багшанар тус программану-удые саг болзор соонь абажа, ху-ралсалайнаа түсбүүдые зохёхо зэргэтэй болоно.

Д. Мижидон.

Бэлдэхэлэй хүдэлмэри дүрэхэ болоо

Яруунын аймагай Ульдыргын долоон жэлэй хургуули 1949—50 онуудай хуралсалай жэлэй дүүрэм-сээр шэнэ жэлдэ бэлдэхэлые эм-хитэй гуримтайгаар эхилһэн байна. Энэ бэлдэхэлые богонихон болзор-то, банар хайнхайгаар үнэргэхын тулада хургуулийн дирекци (ди-ректорын Ц. Номтоев) ехэхэн оролложо гаргана.

Мүнөө бэлдэхэлэй хүдэлмэри амжалтаттайгаар ябуулагдана. Хургуулийн байшангые заһаба-рилга дүрэхэ болоо. Багшанарай комнато шугатурдагдаа, пол ба

потологын шэрдэгдээ. Мүн бухы классуудай партинууд, столнууд, стулнууд шэрдэгдэнхэй.

Тэршэлэн багшанарай кварти-ра болохо нэгэ гэр шэнээр бариг-даһан ба хоёр гэрнүүд заһаба-рилдажа байна. Пешэнгүүдые заһабарилгада хэрэглэгдэхэ хир-пинсэ бэлдэхэгдээ.

Гэр байра заһабарилгада хүдэл-мэрилгшэд Ж. Цыжипов, Е. Ку-пирянова, Ч. Ламажапов, С. Лха-мажапов ба В. Кузьмина тэгшэд хайнаар хүдэлмэрилнэ.

Ц. Ринчинов.

Агитбригада колхозуудта гараба

Передвижной драматическа театрын артист Рабасов хүтэлбэ-рилгшэтэй агит-художественна бригада июлийн 20-ноо Мухаршэ-бэри, Бичурын, Кударын ба Кы-тын аймагуудта сентябрийн 1 бо-лотор ябахаар гараба. Тус агит-

бригада үбнэ ба таряа хурялгын үдэл дурсагдаша аймагуудай колхозуудта культурно-нйтын хү-дэлмэринүүдые ябуулаха байна.

Программа соонь шэнэ дуунууд, эужэг нааданууд ба элбэ танца-нууд бии.

Ч. Генинов.

Колхозуудые радиофикацилха воскресник

Хорин аймагай «Улаан Одон» ба «Родник» колхозуудые радио-фикацилгада туһалхын тула айм-центрнээ 50 хүн ошожо, радиоби-

ни татаха 40 столнуудые хуул-гаһан байна. Эдэ колхозуудта ра-диофикацилга хаяар дүүрэхэн.

«Б. М. ҮНЭНДЭ» БЭШЭЭНЭЙ НҮҮЛЭЭР

Карташов хүдэлмэринөө гаргагдаба

Кинофикациян республиканска управлений киномеханик В. Кар-ташов Мухаршэбэри аймагай Сутайн долоон жэлэй хургуулийн хуралшадта кино харуулхадаа би-лет үгэнгүй мунгыне абаад, үбэр-шэлхэ нэлдэг гаргаа гэгэн статья манай газетын майн 27-ой номерто толилогдон байгаа.

—Статья соо хэлэгдэнэн барим-тануудые тус хургуулийн директор

ба месткомой түрүүлгш гэршэл-нэ, мүн В. Карташов эмээе өөрөө мээрбэ. Мүнөө В. Карташов ки-номеханигай хүдэлмэринөө гарга-даа, тэрэн тухай материалнууд үшөө суглуулагдажа байна—гэжэ БМАССР-эй Министруудэй Совэ-дэй дэргэдэхэ кинофикациян Управлений начальнигые орлогшо нүхэр Ткаченко манай редакция мэдээсбэ.

Худалдаа наймаан хайжаруулагдаа

«Бурят-Монголой Үнэн» газетын июлийн 19-нэй номерто Курумка-най аймпортбескозай правлени худалдаа наймаанай хүдэлмэриние хангалтагүйгөөр ябуулаха гэгэн статья толилогдон байгаа.

—Үргэн хэрэгсэлэй эд бараанууд-дай худалдажа байһан шалта-гаанууд тухай асуудал аймпортбес-козай правлениин ба потреббес-темын хүдэлмэриншээд зүблөөн

дээр хэлсэгдэжэ, аймпортбескозай хүдэлмэридэ байһан дууту дунда-нууд усадхагдаа. Сай, зуруул гэхэ мэтэ үргэн хэрэгсэлэй эд бараанууд эльгэгдээ, мүн квас бо-лон унда харюулаха уһануудые худалдажа эмхидхэгдээ,—гэжэ Бур-монкосокозай правлениин шалта-гашун, оргевизионно таһагай на-чальник нүхэр Т. Андрианов ма-най редакция мэдээсбэ.

Кореядэхэ событинууд

Корейскэ арадай-демократическа республикы Арадай армийн Главна командованиин мэдээсэ

ПХЕНЬЯН, июлийн 24. (ТАСС). Пхеньянска радиогой мэдээсэнь энэ ёһоор, Корейскэ арадай-демокра-тическа республикы Арадай арми-ин Главна командованиин июлийн 24-нэй үглөөгүүр мэдээ толилобо, тэрэнь соонь нигэжэ хэлэгдэнэ:

Бухы фронтнууд дээрэ Арадай армийн частнууд суухаржа ябаа американска хуурай газарай эрэг-гүүдые ба лисынмановска марно-нечотны сэрэгэй частнуудые сохи-жэ, урда зүг руу дабшалтаа үр-гэлжүүлбэ.

Арадай армийн частнууд ураг-шаа дабшажа, баруун эрье дээрэ хэдэн үездэ, волостной центрнүү-дые ба деревиниүүдые сүлөөлһэн байна. Июлийн 23-да Арадай арми-ин сэрэгүүд урда Чолла провин-циин захиргаанай цент — Кван-чжу (Косю) городые сүлөөлбэ. Кванчжу городые сүлөөлхэ байл-даануудта Арадай армийн част-нууд лисынмановска мянга гаран солдадууд ба полициинхидые усалхаба. 300 хүн плендэ абтаһан ба трофейнүүд эзэлгдэнэн байна.

Тэжонхоо (Тайдэн) дабшажа ябаа Арадай армийн частнууд июлийн 23-да Очхонь (Иокусен) ба Иондон (Эйдо) городуудые сү-лөөлбэ.

Иимэ трофейнүүд абтаа гэгбэл: автомашинууд — 479, танкнууд — 9, бронемашинууд — 27, 37 миллиметрын ехэ буунууд — 3, 60 миллиметрын ехэ буунууд — 8, 60 миллиметрын миномедууд — 65, 75 миллиметрын миномедууд — 4, 155 миллиметрын миномедууд — 5, уулын пушканыуд — 12, бусад тү-хэлэй ехэ буунууд — 4, гаубиша-нууд — 5, автоматическа пушка-нууд — 25, хүндэ ехэ буунууд — 3.

Кореядэхэ дайнай ябуулганууд тухай американска хэблэлэй мэдээсэл

НЬЮ-ИОРК, июлийн 24. (ТАСС). Американска 24-дхи пехотной ди-визиие командалаша генерал Ди-нэй үгы болоһоние шэнжэлэн, Ко-рейадэ байгаа «Нью-Йорк геральд трибюн» газетын корреспондент Бигарт хадаа корейскэ операци-нуудта американска олон офицер-нууд хороогдоо гэжэ бэшэнэ.

Тэжонниие (Тайдэн) американе-цуудай алдаһан тухай хэлэхэ зуу-раа, Бигарт хадаа энэ городой эзэ-лэгдэхэ үдэл 155 миллиметрын ехэ буунуудай батареи ба жэжэ ка-

зенитнэ ехэ буунууд — 7, зенит пулемедууд — 50, хүндэ пуле-дууд — 52, хүнгэн пулемедууд — 35, винтовкунууд — 527, автом-дууд — 120, карабинууд — 20, пистолетууд — 62, радиоаппа-ратууд — 22, хэдэн арбаад мян-сарядууд ба янза бүрийн кали-брын патроны бии. Сэрэгэй нэ-склад ба буу ээбсэгүүдые аша-лнэ эшелон эзэлэгдэнэн байна.

ПХЕНЬЯН, июлийн 24. (ТАСС). Корейскэ арадай-демократичес-ка республикы Арадай армийн Гла-на командованиин июлийн 24-нэй үглөөгүүр мэдээсэбэ:

Бухы фронтнууд дээрэ Корейскэ арадай-демократическа респу-бликы Арадай армийн частнууд дабшалтаа үргэлжэлүүлбэ. Кванчжуһаа (Косю) дабшажа ябаа Арадай армийн частнууд дайсанай эсэргүүцэлгые сохи-ла баруун эрье дээрэхэ нүүлхын хадаа город ба порт Мокпхо (Мок-по) сүлөөлбэ.

Арадай армийн бусад частнууд июлийн 24-дхи Намвонь (Нангэ) сүлөөлбэ, урда зүг руу дабша-лтаа үргэлжэлүүлнэ.

Мокпхо портые ба Намвонь гор-дые сүлөөлхэ байлдаануудта Ара-дай армийн частнууд олон хүнү-дые плендэ абаа.

Июлийн 23-да Арадай армийн зенитнэ артиллерий Хэжжу (Кайсэ) райондо «В-29» гэжэ американ-ска нэгэ бомбардировщиные ба и-юлийн 24-дхи Пхеньянай райондо толилоно «В-29» гэжэ нэгэ бомбар-дировщиные сохижо унагааба.

Тэжонниие (Тайдэн) урда абтаһан американска пленейхинд тоодо американска 34-дхи пехот-но полкын командир бии.

Американска авиаци Кореяын амгалан хүн зоние зэрлэг муухайгаар бомбодоно

ПХЕНЬЯН, июлийн 24. (ТАСС). Пхеньянска радиогой дамжуулла-най ёһоор, Кореядэ байгаа «Дейли Уоркер» газетын корреспондент Виннингтон Аллан июлийн 19-дэ Вонсан (Гензан) городой райондо ошобо.

Американска авиаци Хойто Ко-реяын городуудай кварталнуудые зэрлэг муухайгаар бомбодоно. Энэ харада Вонсан город гурба дахин бомбодуулаа. Американска само-лэдууд амгалан хүн зоние хюда-ха зорилгоор бомбонуудые хаяна. Энэ хадаа хүнүүдые олоорнь хю-далга гэшэ.

Би Вонсан городто ябажа үзэһэн ба американецууд хүнүүдые ша-даад наа олоор усалхаха зорилто табина гэжэ баталжа шадаха бай-наб. Вонсанда 140 мянга шахуу хүн хуудаг юм. Эндэ багахан портнууд ба хэдэн предприятинууд бии байна. Июлийн 6, 7 ба 13-да американска авиаци тус городые бомбодоо. Июлийн 13-да хамагай ехэ бомбодолго боложо, олон хүн үхэһэн байна. Бороотой бүрхэг энэ үдэрые ашгалан, «В-29» гэ-жэ американска бомбардировщи-

гууд энэ багахан городые 3 да-соо хайра гамгүйгөөр бомбодоо. Бомбардировщикуудай арилһан хүнүүдэр ондоо самолэдууд эржэ тус городые пушканыуудаар ба п-лемедуудаар буудаба. Американ-цууд энэ үдэр тус город дээрэ 500 тонно бомбонуудые хайр-талнуудтай районнуудые шэлэ-зориюта бомбодоһон байна.

Американска бомбардировщи-куудай бомбодожо байха үдэл р-рэй эзэн экэнэрнүүд, үхйбүүд хүншэдэй олонхидын гэртэ би-һан байна.

Басагадай хамагай ехэ хүрүи-ли, хүдэлмэриншээй кварталну-дайд центр ба далайн эрье дээрэ эхин хургуули бомбодуулба.

Иимэ бомбодолго хадаа корейскэ арадай дура зоригые өбдэ-гэгэн зорилготой террористиче-скэ акт мүн.

Арадай армийн зэргэнүүдтэ о-хын ба американска интервен-нүүдтэ харюу үгэхын тула, сэрэг-таталгын пунктнууд тээшэ ошол-ояһан мянгаад хүнүүдые би-һа рааб.

Корейскэ партизануудай тэмсэл

ПХЕНЬЯН, июлийн 24. (ТАСС). Пхеньянска радиогой дамжуулла-най ёһоор корейскэ партизанууд Арадай армийн частнуудай даб-шалтада туһалан, эдэхитэйгээр байлдажа байна.

Абтаһан мэдээнүүдэй ёһоор, ию-лийн 17—18-да партизанска ехэ

отряд Урда Кенсан провинци-лисынмановска сэрэгэй частн-дайдалдажа, тэрэниие бүри мүн-бута сохибо.